

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXIX Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY — BIRŽELIS — JUNE — 21, 1985

Nr. 121

LKB Kronika Nr. 66

Gundymai, kuriuos privalome atmesti

...velnias (...) viena akimirką parodė jam visas pasaulio karalystes ir tarė: „Duosiu Tau visą šią karalystę, kurią valdžiai ir didingumą; jos man atiduotos, ir kam noriu, tam jas dovanuoju. Taigi, jei, parpuoles ant žemės, pagarbinsi mane, visa bus Tavo“ Lk. 5-1).

Jei Kristų išdrįso gundyti velnias, tai nenuostabu, kad gundymų ir bandymų našta tenka pergyventi ir mums. Gundomi ne tikta eiliniai tikintieji, gundomi ir sielų ganytojai, ir ištisos bažnytinės bendruomenės.

Išbandymų ir klatingų gundymų naktį išgyvena šandien ir Lietuvos Bažnyčia; jos vadovai ir eiliniai Bažnyčios vaikai. Ir nėra lengva likti ištikimiesiems Kristui, Jo Evangelijos dvasiai.

Katalikiškoji Lietuva užjaučia lenkų katalikus ir visą Tautą, sukrėtusią piktadarisko kun. J. Popieliausko nužudymo. Teisinga Šventojo Tėvo mintis, kad tokie įvykiai ryškiai liudija, kaip nelengva šandien būti lenkų kataliku.

Nelengva būti ir lietuvių kataliku. Dar sunkiau šandien būti Lietuvos Katalikų Bažnyčios medžio gyvąja šakele. Tai ne vien netolimos praeties įvykių — persekiojimų švietose išryškėjanti tiesa, tai skaudūs ir sunki šandien.

Nors valdiški bedviariai ir bando sušvelninti padėtį savo pažadais, vilionėmis, nuolaidomis antrašleiose dalykuose, tačiau iš tikrųjų vis klatingesniems priemonėms bando giliau įsibrauti į Bažnyčios vidaus gyvenimą ir ją griauti iš vidaus. Tai daug baisiau negu atvira kova.

1985 m. sausio 17 d. Vilniaus dramos teatre buvo iškilmingai minima vysk. Antano Baranauko 150 metų gimimo sukaktis. Dalyvavo

bedviškos valdžios atstovai. Kuo ne gražiausias Bažnyčios ir valstybės sugyvenimo pavyzdys! Minimas Lietuvos poetas, vyskupas, kuris praėjusiame šimtmetyje drąsiai kovojęs prieš rusų caro valdžią katalikiškai veikė; vyskupas, kurį ano meto valdžia baudė už tai, kad organizavo katalikiškas procesijas katalikiškoje Lietuvoje net už šventoriaus vartų.

Ir tą pačią dieną tame pačiame Vilniuje kaip viešosios tvarkos pažeidėjai už tai, kad Visų Šventųjų dieną su tikinčiųjų minia tvarkingai eisena nuėjo iš bažnyčios į kapines pasimelsti už mirusius, buvo teisiami: kun. Jonas Kąstytis Matulionis ir katalikas jaunuolis Romas Žemaitis. Caro valdžia panašiais atvejais pasitenkindavo pinigine bauda, o šandien už tai 2-3 metai kalėjimo.

Naujasis Maskvos Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Konstantinas Charčevs (Konstantin Charčev), lankydamasis Lietuvoje, žadėjo vyskupams padidinti Kunigų seminarijos auklėtinių skaičių iki 150, jei vyskupai pasižadės būti „geri“ bedviškiei valdžiai — pasižadės nešventinti j kunigus tų jaunuolių, kurių saugumas nepajęgs užverbuti tarnauti bedviškiems tikslams. Seminarijose visu smarkumu vyksta verbavimas darbas: beveik kasdien kas nors iš klierikų šaukiamas į karinį komisariatą ar panašiai, kur jų laukia saugumo pareigūnai — gundytojai. Šį baisų moralinį prievartavimą puikiai atskleidžia paskutiniu metu Lietuvoje paplitęs jauno kunigo Roko Puzono atviras laiškas saugumui apie tai, kaip jis buvo užverbutas KGB.

(Bus daugiau)

ža procedūros klaidelė, kurią dar bus galima pataisyti, gal dar šiame skridime.

Paskyrė lėšas dujų ginklams

Washingtonas. — Administracijai spaudžiant, Atstovų rūmai patvirtino lėšas naujoms cheminėms bomboms, vadinamais binarinei nervų karo sistemai. Šis ginklas susideda iš dviejų visiškai nepavojingų medžiagų, kurios atskirai nekenksmingos, tačiau jas sumaišius, gaunasi žmones paralyzuojanti reakcija. Atstovų rūmai 229-196 balsais atmetė siūlymą neskiirti tiems ginklams lėšų. Dabar šis klausimas eis į konferencijos su senatu komitetą. Kongresmenai lėšas suvaržė įvairiomis sąlygomis. Lėšos toms dujomis negali būti leidžiamos iki 1987 m. ir tik po prezidento Reagano pažymėjimo, kad tie ginklai yra būtina reikalingi. Kita sąlyga — atskiri tų chemikalų indai turi būti sandėliuojami atskirose valstyjose. Lėšos nebus skiriamos, jei tų ginklų nepriimtų Amerikos sąjungininkai savo teritorijoj.

— Raudonojo Kryžiaus atstovai išvežė iš palestiniečių stovyklos prie Beiruto 103 sužeistuosius civilius.

Beiruto aerodrome teroristai leido pagrobto lėktuvo kapitoniui John Testrake pasikalbėti su reporteriais. Vienas grobikas buvo netoli su ginklu rankoje. Lakūnas pasakė, kad visi žūtų, jei būtų bandoma lėktuvą jėga paimti.

Vokiečių politika Pabaltijo atžvilgiu

Tarptautinis Viktoro Petkaus Komitetas ir kitos žmogaus teisių grupės vasario 28 d. išsiuntinėjo Vakarų Vokietijos politikams, parlamentarams ir religinės hierarchijos atstovams proklamaciją, kurioje jie reikalavo, kad V. Vokietija formaliai anuliuotų Hitlerio-Stalino Paktą ir imtųsi veikliau remti Pabaltijo laisvės reikalą. Ši proklamacija jau susilaukė atgarsio. Gautas atsakymas iš CDU/CSU Bundestago frakcijos, kuriame, atrodo, susumuojama dabartinė Kohlio administracijos politika Pabaltijo šalių atžvilgiu. Referento Klaus Hermann kovo 6 d. parašytame laiške rašoma:

„Nors mes labai gerai suprantame jūsų iniciatyvą — ypač dabar, praėjus 45-iesiems metams nuo Pabaltijo valstybių aneksavimo — dėl teisiųjų ir esminių išskaidymų mes negalime paremti jūsų reikalavimo vienšališkai paskelbti (Stalino ir Hitlerio Paktą) visai negaliojančiu. Dėl tų pačių priežasčių, SPD/FDP vyriausybė ir CDU/CSU, kaip opozicija, jau 1973 m. vykusiu Vokietijos-Čekoslovakijos derybų metu atmetė tokį Rytų reikalavimą 1938 m. Miuncheno sutarties klausimu.

„Be to, CDU/CSU partijai, kaip ir federalinei vyriausybei, svarbu tai, kad Federalinė Vokietijos Respublika, kaip ir dauguma Vakarų valstybių, nepripažįsta Pabaltijo valstybių aneksavimo. Tuo atžvilgiu, visos ligšiolinės federalinės vyriausybės parodė, kad jos žino savo istorinę atsakomybę, nes juk gi Hitlerio-Stalino Paktas ir, ypač, slaptosios 1939 m. rugpjūčio 23 d. bei rugsėjo 28 d. sutartys ir atvėrė galimybę aneksuoti Pabaltijo valstybes, kadangi nacionalsocialistinis režimas pareiškė Sovietų Sąjungai, jog jo neinteresuoją Estija, Latvija, o vėliau ir Lietuva. Tačiau slaptosios sutartys nereiškia išankstinio aneksijos pripažinimo. Ir net Pabaltijo atstovybių bei konsulatų Reiche uždarymas 1940 m. rudenį negali būti interpretuojamas kaip anek-

sijos pripažinimas de jure. „Be abejo, moralinis šio istorinio tarpsnio poveikis lieka nepriklausomas nuo tarptautinės teisės požūrių. Tuo labiau šandien būtina laikytis dabartinės sovietinės Pabaltijo aneksacijos nepripažinimo teisinės interpretacijos ir tuo pat metu šį klausimą traktuoti ir atstovauti politiškai, o ypač paremti žmogaus teises ryšium su Pabaltijo tautų likimu. „CDU/CSU frakcija praetyje užstojo Pabaltijo tautas: tą patį darys ir ateityje. Nes mes ir toliau nuolat stengsimės žmonėms palengvinti Vokietijos ir Europos padalinimo našta ir galiausiai jį visai panaikinti. Tačiau tai teimanoma įvykdyti siekiant laisvos apsisprendimo teisės visoms Europos tautoms — taigi, ir Pabaltijo tautoms — ir taikingoje Europoje“.

(ELTA)

Italijos teisme

Roma. — Turkas teroristas Ali Agca pareiškė Italijos teisme, kad atentato prieš popiežių Joną Paulių II dieną Šv. Petro aikštėje buvo dar trečias turkas teroristas. Jo vardas „Akif“. Agca papasakojo, kad trečiojo teroristo uždavinys buvo, nušovus popiežių, sukelti aikštėje paniką. Jis turėjo susprogdinti kelias bombas, kad kilus žmonių bėgimui Agca ir jo samoksininkas Oral Celik, kuris teisišiam už akių, galėtų lengvai pabėgti. „Akif“ tų bombų nesuspėdėjęs ir taip pakenkęs visam planui.

Agca savo liudijime papasakojo, kaip Italijos kalėjime susitikęs vieną italų biznierių ir politiką, kuris jam siūlė išduoti samokse dalyvavusius bulgarus. Itals jam žadėjęs laisvę ir „prancūzų pasą“. Tas biznierius dabar laikomas New Yorko kalėjime už finansinius nusikaltimus.

— Washingtono vyksta Sovietų Sąjungos — Amerikos pasitarimai Afganistano klausimais. Nė viena pusė neatidengia, apie ką ten kalbama.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Popiežius Jonas Paulius II trečiadienio audiencijoje Šv. Petro aikštėje kvietė maldininkus melstis už Libaną ir už greitą ir taikingą lėktuvo įkaitų problemos išsprendimą.

— Brazilas pareigūnas, kuris veda dr. Mengele identifikacijos kvotą, pareiškė, kad visi ekspertai 90 nuoš. įsitikinę, kad prieš Sao Paulo kapinėse rastas kūnas yra dr. Mengele.

— Japonijoje kaltinamo biznieriava namus laikė apsupte televizijos ir laikraščių reporteriai. Visi nustebo, kai du vyras išdaužė namo langą, įsibrauvė į namą ir nužudė biznierių Nagano. Įvyki matė 40 korespondentų. Dabar spauda ir net premjeras Nakasone kritikuoja žurnalistus, kad nė vienas nieko nedarė ir šaltai stebėjo žmogžudystę. Žmogžudžiai buvo tuoj suminti. Jie korespondentams buvo pasakę: „atėjome jo nužudyti“, tačiau niekas netikėjo.

— Sirijos prezidentas Assad trečiadienį atvyko į Maskvą ir tuoj buvo priimtas gen. sekretoriaus Gorbachiovo.

— Lenkijoje buvo suimtas jau seniai gaudomas „Solidarumo“ veikėjas Tadeusz Jedynak. Gdanskio prokuroras įspėjo Lech Walesą, kad jis nustotų kritikavęs valdžią, nes „bus imtasi kitų priemonių“.

Nebus jūrų karių susitikimo

Washingtonas. — Sovietų Sąjunga nutraukė sutartą susitikimą su JAV karo laivyno atstovais. Kasmet būdavo abiejų valstybių laivyno karininkų susitikimai, kuriuose buvo aptariama, kaip karo laivynai laikosi 1972 metų susitarimo ventgi jūrose incidentų. Tie pasitaitymai būdavo ruošiami iš eilės Maskvoje ir Washingtone. Šiemet Kremlius pranešė, kad sovietų karininkai neatvyks. Tuo atsiliepiama į Pentagono paskelbtus rusų karininkų socialinių pramogų suvaržymus, keršijant sovietams už ryšininko Rytų Vokietijoje majoro A. Nicholsono nušovimą.

Portugalų krizė

Lisabona. — Portugalijos vyriausybė pergyvena gilią krizę, kuri gali pakeisti visą demokratinę Portugalijos sistemą. Prezidentas Antonio Ramalho Eanes baigia savo kadenciją ir pasitraukia šių metų gale. Jis tačiau nepasitraukia iš politinio gyvenimo. Praėjusį savaitgalį įvyko pirmas visai naujos politinės partijos — Demokratinio atsinaujinimo — suvažiavimas. Partija dar nenutarė, ar ji dalyvaus parlamento rinkimuose. Menkai žinoma partijos programa. Žinoma tik tiek, kad ji susidarė iš prezidento Eanes rėmėjų.

Aukščiausia valstybės galia šiuo metu Portugalijoje yra padalinta tarp prezidento ir premjero. Kritikai sako, kad tas padalinimas ir yra Portugalijos sunkumų pagrindinė priežastis. Socialistas premjeras Soares pasisako prieš dabartinės sistemos reformas. Jis mano, kad po ilgu diktatūros metų Portugalija dar neturėjo pakankamai laiko parodyti, kad jos demokratinė sistema veikia. Po Salazaro diktatūros pašalinimo prieš 11 metų Portugalija jau turėjo 15 vyriausybių. Paskutinė koalicija susidėjo iš socialistų ir socialdemokratų. Pastarieji iš koalicijos pasitraukė, sukeldami valdžios krizę, nes partija vyriausy-

bėje turėjo aštuonis ministrus.

Sistemos kritikai sako, kad reikėtų reformuoti 1976 metų Konstituciją ir pavesti didesnes valdymo galias prezidentui. Kiti siūlo prezidentą palikti tik valstybės reprezentavimui, ceremonijoms ir panašioms reikalams, kaip dabar yra Vakarų Vokietijoje ar Izraelyje. Valdžia tuomet būtų daugiausia premjero rankose. Tada vyriausybė būtų pastovesnė ir stipresnė, sako kritikai. Socialistai mano, kad prezidentas turi turėti didesnes galias.

Daug komentarų sukėlė buvusio krikščionių demokratų vado Freitas do Amaral pareiškimas, kad jis kandidatuoją prezidento vietai. Jis pasisako už stiprią prezidentūrą ir silpną parlamentą. Iš koalicijos pasitraukę socialdemokratų irgi išsirinko naują partijos vadą Anibal Cavaco e Silva, kuris paskelbė, kad jis remia Amaral. Kilo galimybė, kad būsimose rinkimuose gali susiblokuoti krikščionys demokratiai su socialdemokratais. Tokia koalicija būtų centro — dešinės vyriausybė, kuri pakeistų iki šiol buvusią centro — kairės vyriausybę. Kai kurie stebėtojai įsitikinę, kad toks centro socialdemokratų ir dešinės krikščionių demokratų blokas lengvai laimėtų parlamente daugumą. Tuomet būtų galima tikėtis konstitucijos reformų. Socialistų premjerui Soares tuomet nebūtų vilties patekti į prezidentūrą.

Kai kurie stebėtojai mano, kad dabartinis prezidentas Eanes, pakeitęs valdžios sistemą ir sumažinus prezidento galias, gali pats kandidatuoti į premjero vietai. Tam ir įsisteigus nauja Demokratinio atsinaujinimo partija.

Grobikai padarė graikams nuostolių

New Yorkas. — Po keleivinio lėktuvo pagrobimo Atėnuose daug amerikiečių atšaukia planuotus keliones į Graikiją, ypač po to, kai prezidentas Reaganas kritikavo Atėnų aerodromo saugumo priemones. Ateinančią savaitę į Graikiją turėjo skristi Amerikos krepšinio NBA lygos žvaigždės, kurios turėjo ten žaisti dvi rungtynes. Krepšinininkų kelionė buvo atšaukta.

Aviacijos bendrovė Pan Am atšaukė visų savo lėktuvų skridimus iš Frankfurto į Atėnus iki ateinančio trečiadienio. Net keleivinių laivų bendrovės laivas „Ocean Islander“, kuris su 225 keleiviais kursuodavo tarp Venecijos ir Atėnų uosto, paskelbė, kad atšaukiama laivo programa nuo birželio 29 iki spalio 12. Užuot sustodamas Atėnų uoste, laivas plauks iš Venecijos į Romą.

Prieš 9 dienas Jordano keleivinis lėktuvas buvo Beirute pagrobtas irgi šįjūtų piratų ir vėliau susprogdintas, paleidus visus keleivius.

— Istambule į Šveicarijos konsulatą atvykęs turkas prašė išduoti jam vizą kelionei į Šveicariją. Vizos negavęs, turkas nušovė Šveicarijos konsulą.

— Italijos policija suėmė Raudonųjų Brigadų teroro grupės vykdomojo komiteto narę Barbarą Balzerani. Ji buvo ieškoma nuo 1978 m. Ji buvo grupės Milano operacijų vadė.

— Irano kariuomenė trim kilyiais puolė Irako teritoriją, užėmė šiek tiek menkai ginamo ploto, tačiau po 9 valandų pasitraukė, nušovusi 250 Irako kareivių. Irakas žinią paneigia, pranešdamas, kad iraniečiai bandė pulti, tačiau buvo „sutriuškinti“.

KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Aloyzas, Demetrija, Ramūnas, Vasarė.

Birželio 22 d.: Jonas F., Tomas Moras, Sadargas, Laimutė.

ORAS

Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:28.

Saulėta, temperatūra dieną 85 l., naktį 65 l.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Chicagoje Futbolas svetur

Praejusį sekmadienį

„Lituanicos“ pirmoji vyrų komanda praejusį sekmadienį Marquette Parko futbolo aikštėje vykusiose pirmenybių rungtynėse pasirodė gražioje formoje. Rungtynės prieš pirmąją vokiečių „Rams“ komandą buvo įdomios. „Lituania“ puikiai vedė žaidimą, vokiečiai tik išlygino įvarčių skaičių. Rungtynės baigėsi lygiosiomis 2:2 pasekme.

Šį savaitgalį

Šį šeštadienį, birželio 22 d., „Lituanicos“ veteranų komanda 5 val. p.p. Marquette Parko aikštėje žais prieš vokiečių „Green-White“ komandą.

Sekmadienį, birželio 23 d., „Lituanicos“ I-moji vyrų komanda žais prieš stiprią lenkų komandą „Lightning“. Rungtynės prasidės 3 val. p.p. Marquette Parko aikštėje.

Mergaičių komanda taip pat sekmadienį Marquette Parko aikštėje žais prieš pajėgią „Bullets“ komandą. Rungtynių pradžia 11 val. ryto.

Maziukų treniruotės

Futbolo susidomėję berniukai ir mergaitės (nuo 6 iki 10 metų amžiaus) yra kviečiami įsijungti į „Lituanicos“ futbolo klubo eiles. Priimami visi lietuvių kilmės vaikai. Treniruotės vyksta pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11-12 val. ryto Marquette Parko futbolo aikštėje, prie California ir 69-tos gatvės. Treniruotėms vadovauja Henrikas Civiškas. Treniruotės jau prasidėjo. Jose jau dalyvauja daugiau tuzino jaunųjų futbolo entuziastų. Kviečiami visi susidomėję.

ŠALFASS DALINASI RŪPESČIAIS SU VYSK. P. BALTAKIU

Š.m. birželio 2 d. Toronte lankėsi gerbiamas vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. Kadangi gerbiamas mūsų vyskupas keliolika metų Priskelimo parapijoje dirbo su „Aušros“ sporto klubo lietuviškuoju jaunimu ir Sporto sąjungos centro valdyba šiuo metu yra Toronte, todėl centro valdyba rado tinkama ta proga kreiptis į mūsų vyskupą ir pasidalinti bendrai rūpinimais lietuviškosios kultūros ir sporto klausimais. Rašto įteikime dalyvavo cv nariai: Pr. Berneckas, pirm. M. Leknickas, J. Nešukaitis, R. Miečius ir St. Dargis, sekr.

IŠ KVALIFIKACINIŲ VARŽYBŲ

Europos antroje grupėje kvalifikacinėse rungtynėse Švedija namuose įveikė Čekoslovakiją 2-0. Švedija, išstūmusi Portugaliją, dabar antroje grupėje užima antrą vietą. Čekoslovakijai liko tik teoretinės galimybės patekti į Pasaulinių futbolo pirmenybių baiginius ratus Meksikoje, kuriuose žais 24 kvalifikavę kraštai. Futbolo žinovai, stebėję Švedija-Čekoslovakija rungtynes, vėliau apie tai žurnalistų klausiami diplomatiškai nutylėjo abiejų pusių silpną pajėgumą. Čekoslovakijos rinktinės treneris, po triuškinančio pralaimėjimo Vakarų Vokietijai, tvirtinosi defensyviai: jų gynimas atlaikė, bet puolimas visai nuvylė. Švedija, nežūrint aiškios lauko persvaros, pasirodė be žaidimo idėjų. Tik vieno švedų žaidėjo rafinuotu parkimu dvikovoje užtauta 11 metrų bauda davė švedams pirmą įvartį; antras buvo įspirtas vėliau. Šioje antroje grupėje dabar pirmąją V. Vokietiją; ją seka Švedija, Portugalija, Čekoslovakija ir Malta.

Trečioje Europos grupėje Suomija namuose sužaidė su Rumunija 1-1. Prieš dvi savaites Suomija sužaidė 1-1 ir prieš Angliją. Šioje grupėje dabar pirmąją Angliją, kuri rudenį sužinos, ar galės (jei kvalifikuosis) dalyvauti 1986 m. Pasaulinėse pirmenybėse Meksikoje. Antroje vietoje trečioje grupėje dabar stovi Š. Airija; ją seka Suomija, Rumunija ir Turkija.

Europos šeštoje grupėje Danija Kopenhagoje įveikė SSSR 4-2 (2-1), stebint 46,000 danų žiūrovų. Danijos rinktinės treneriui vokiečiui S. Piontek po šių rungtynių pritrūko žodžių: „Aš esu labai entuziastingai nusiteikęs, kad net negaliu surasti tinkamų žodžių apie mūsų (Danijos) puikų žaidimą“. Vėliau danų treneris S. Piontek analizavo: „Niekad nesitikėjau, kad sovietai svetur taip atakuotų. Dėl to mano rinktinės (Danijos) pajėgumas dar labiau pakilo. Danija puikiai šiose rungtynėse nugalėjo stipriai motyvuotą oponentą (SSSR) iš imponuojančios žaidimo klasės“. Ir neutralūs žiūrovai Kopenhagoje kalbėjo apie Pasaulinės klasės futbolą šiose rungtynėse. Daug danams savo tarptautine patirtimi padėjo užsienyje žaidžiantieji danai žaidėjai. Sovietams nesisekė: net tris kartus pataikė į danų vartų stulpą ar viršutinį virpą... Po šių, palyginant įdomių

Chicago „Neris“ moterų tinklinio komanda dalyvavusi XXXV-tose ŠALFASS žaidynėse Detroitė.

rungtynių, vienas svarbus dadas žaidėjas, žaidžias užsienyje, policijai lydint jį į aerodromą, pareiškė: „Tai buvo, galbūt, geriausias futbolo rungtynės, kurias bent kada Danijos valstybinė futbolo rinktinė iki šiol sužaidė. Dabar mes (danai) užimame savo grupėje pirmą vietą ir nelesime, kad bilietai į Meksiką 1986 metais iš mūsų būtų atimti“. Šioje Europos šeštoje grupėje kraštai pasiskirsto: Danija, Airija, Šveicarija, SSSR ir Norvegija. Tektų priminti, kad iš jų kvalifikuosis turės pirmą ir antrą vietas šioje grupėje laimėjusieji.

ANGLŲ SUSPENDAVIMAS.

Netrukus po UEFA uždraudimo anglams neribotą laiką dalyvauti Europos taurių (dėl Briuselyje anglų žiūrovų sukeltų riaušių), kompeticijoje, FIFA dar toliau nuėjo. FIFA svarbių nuosprendžių komitetas uždraudė visiems anglų profesionaliniams futbol klubams dalyvauti bet kokiame tarptautiniame futbolo judėjime. Anglai negalės turėti ir draugiškų tarptautinių rungtynių. Išimtis bus daroma tik Anglų valstybinei futbolo rinktinei, neprofesionaliniams futbol klubams ir jaunimo komandoms. Šį rudenį bus nuspręsta, ar Anglija 1986 m. galės dalyvauti Pasaulinėse pirmenybėse Meksikoje ir Europos pirmenybėse 1988 metais V. Vokietijoje (čia turima mintyje kraštų rinktinės). Tenka pastebėti, kad Anglijos futbolo sąjunga imsis visų galimų priemonių prieš šiuos FIFA nuosprendžius.

V. Krikščiuonas

SMURTAS SPORTO AIKŠTĖSE

Įvairūs apstumdymai, net muštynės ne vien tarp rungtyniaujančių sportininkų, bet ir

tarp rungtynės stebėtojų sporto mėgėjų yra dažnas reiškinys. Jis tapo taip universaliai toleruojamu, kad, pvz., jei ledo ritulio rungtynėse žaidėjai neparodo brutalumo, dalis šio sporto sirgalių rungtynes laiko neįdomiomis. Dauguma sporto stadionuose pastatantys smurtinių pasireiškimų žaidimo teisėjų ir stadionų policijos būna vietoje sutvarkomi, neleidžiant jiems išsivystyti į gyvybės grėsiąsias muštynes. Tačiau yra ir tokių atsitikimų, kai pamėgimo sportui žmonės apmokėjo savo gyvybėmis.

Ryšium su gegužės 29 Brüsselio stadione anglų žiūrovų sukeltomis riaušėmis, kuriose žuvo 38 asmenys ir daugiau negu 200 buvo sužaloti, „The New York Times“ pateikia eilę vėliausių įvykių, kuriuose sporto žaidynės pareikalavo dalyvių gyvybių aukų.

1984 m. vasario 28 d. nepatenkinti britų žiūrovai padarė daugiau milijono dolerių nuostolio Paryžiuje Parc de Prince stadione ir aplink jį, prancūzams prieš anglus laimėjus 2-0 ten vykusias futbolo rungtynes.

1984 m. gegužės 8 d. britų Tottenham „Hotspur“ futbolo klubo rėmėjas buvo nušautas ir 200 asmenų sužeista prieš ir po rungtynių su Anderlecht komanda Brüsselio gatvėse anglų sukeltame minios siautėjime.

1984 m. rugsėjo 30 d. Milano stadione buvo nudurtas asmuo mojavęs priešiškos komandos vėliavą.

1985 m. kovo 5 d. Chelsea stadione (vakariniam Londone) tarpusavy rungtyniaujant dviem vietinėms komandoms, 23 asmenys buvo sužeisti ir 100 asmenų suimta.

1985 m. kovo 15 d. 47 asmenys buvo sužeisti netoli Londono esančiame Luton stadione. Muštynės sukėlė sveičiai, Millwall futbolo klubo rėmėjai.

1985 m. gegužės 10 d. bent dešimt užsieniečių svečių buvo sužeista Pekinge Kinijai pralaimėjus rungtynes Hong Kongui, ir tuomi pralaimint galimybės Kinijai dalyvauti varžybose dėl Pasaulio futbolo laimėtojų taurės.

1985 m. gegužės 11 d. 53 asmenys žuvo Anglijoje Bratfordo stadione žaidynių metu kilusiam gaisre.

1985 m. gegužės 11 d. 15-kos metų jaunuolis žuvo ir 176 asmenys buvo sužeisti Birminghamo stadione (Angli-

Rimantas Dirvonis, ilgametis lietuviško sporto darbuotojas.

ŠAUDYMO SPORTAS

Tai antroji sporto šaka, kurioje Lietuva išėjo su pergalemis į pasaulinę areną. Šaudymo sąjunga buvo įsteigta tik 1935 m.

Pats didysis laimėjimas pasiektas olimpinį pistoletų ekipinėse rungtynėse, kur Lietuva užėmė pasaulyje antrąją vietą. Mūsų šaudytojai iš pasaulinių pirmenybių parsivežė apie 10 medalių ir daug asmeninių garbės dovanų. Lietuvos šaudytojų vardas po šių pirmenybių buvo plačiai pasklidęs ir aukštai vertinamas.

1938 m.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 - Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas neįsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atzīmima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur - Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

joje) futbolo rungtynių metu žiūrovus užgriuvus mūrinei sienai.

1985 m. gegužės 29 d. Brüsselio stadione vykusios rungtynės dėl Europos taurės laimėtojų taurės tarp anglų Liverpool ir Turino „Juventus“, anglų sporto klubo rėmėjų su-

keltose muštynėse žuvo 38 asmenys ir daugiau negu 200 buvo sužeisti.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušeris ir moterų ligos
Ginekologė Chirurģija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ - VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. ir penkt. 2-7
Antr. ir ketv. 9-12. Šešt. 10-11

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. - GR 6-2400
Val. pagal susitarimą
pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURģAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.
Tel. 436-7700

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURģE
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR
EMOCINIŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą
Namų 584-5527

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURģAS
Tel. - 233-8553
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS -
CHIRURģIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą
Tel. 282-4422

Ofis tel. - 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS - CHIRURģIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURģAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURģIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJŲ LIGOS
Nechirurginis išsiplečiusiu vėnu
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Ofis tel. - 737-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURģE
2659 W. 59 St., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Tel. RE-Hance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURģIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofis tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą
Tel. ofis ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURģE
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
kitos pagal susitarimą

DR. P. KISIŠLIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURģAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofis tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURģAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

JAV šachmatų žurnalas „Chess Life“ pagerbė V. Palčiauską, korespondencinių šachmatų varžybų pasaulio čempioną, jo atvaizdu papuošdamas žurnalo viršelį.

GOLFAS

Golfas - maloniausias sportas
Jo mums niekas neatstos!
Pievos - smegenims kurortas
Šviežias oras visados!

Kamuoliukas toli skrenda,
Nors ir smūgis nekažkoks.
Bet jį mušti nuolat bandant
Jis vis tiek skylėn įšoks...

Daug sunkumų irgi būna,
Juos nelengva nugalėt;
Bet išplauna juos iš kūno
Devyniolikta skylė...

O ir kraujas ten sušyla,
Nuotaika visai kita:
Rimsta nervai, ūpas kyla -
Golfas - mūsų sveikata!

O. N.

XX-tųjų ŠALFASS tarp miestinių golfo varžybų komiteto nariai Arūnas Dagys - turnyro vadovas ir Edvardas Lapas - pirmininkas tariasi varžybų pravedimo reikalais.

Kai žydi pavasaris,

I MUS SKVERBIAS ŠALTIS

Birželis nėra pats baisiausias mėnuo lietuvių tautos istorijoje.

Buvusi Sibiro kalinė Elena Juciūtė savo 1983 m. išėjusiame dokumentiniame reportaže iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire „Ilgarkos naujamiestis“ kraupų pasakojimą pradeda nuo 1948 m. išvežimų, įvykdytų tada, kada mūsų „dypukų“, Lietuvoje jau nebebuvo. Apie tuos išvežimus ji rašo:

„Tokia masinė Lietuvos gyventojų deportacija į tremtį buvo įvykdyta 1948-ais metais, gegužės mėn. 22 ir 23 dienomis. Nėra tikrų žinių, kiek tada išgabenta Lietuvos gyventojų, bet galima drąsiai tvirtinti, kad ši deportacija žmonių skaičiumi pralenkė net pirmutinę — 1941 metų, kada iš Lietuvos buvo pagrobti apie 35 tūkstančiai žmonių, visi be jokio teismo, be apkaltinimo, nepasakant nei už ką, nei kur, nei kuriam laikui žmonės išgabunami“.

„Laisvajame pasaulyje“, tęsia E. Juciūtė, „minėdami „Baisųjį Birželį“ (1941 metų deportaciją), retai kada kas užsimena apie 1948-ųjų metų „Baisųjį Gegužį“, lyg niekas jo nežinotų. O juk daugelis turi ir artimų giminių tos deportacijos aukų. Ne kartą atėjo į galvą mintis, argi niekas iš atvykusiųjų į šį kraštą ar į kokį kitą Laisvojo pasaulio kraštą, kurie patys yra visą tą košmarą peryvenę, neparasys kokių atsiminimų, argi taip ir liks užmarštieji tos begalinės žmonių kančijos ir belaišės mirtys nežmoniškoje salygoje...“

Knyga „Ilgarkos naujamiestis“ ir yra E. Juciūtės duoklė to košmaro aukų atminimui, nors ji pati Sibirian pateko ne kaip tremtinė per tuos 1948 m. masinius išvežimus, bet truputį vėliau kaip politinė kalinė, atskirai nubausta už pagalbą partizanams.

Kiekvienu atveju, tas 1948 m. „Baisusis Gegužis“ išrovė iš tėvynės tiek žmonių, kad vienas pažįstamas mokytojas E. Juciūtei tada pasakė: „Jeigu dar vienas toks išvežimas, jau gėda bus pasilikti“.

Kad mes išveivijoje vis dėlto minim ne „Baisųjį Gegužį“, o „Baisųjį Birželį“, tik patvirtina gerai žinomą psichologinę taisyklę: žmogui mažai ką reiškia tai, ko jis pats neperyveno. Abstrakčioji plotmė seniai žinojome, kad po karo, mums jau pasitraukus, buvo išvežta keli šimtai tūkstančių lietuvių (ne kelios dešimtys, kaip 1941 m.). Žinojome taip pat, kad tų pokarinių deportacijų buvo kelios bangos, iš kurių minėtoji 1948 m. — pati sunkiausia. Bet reikėjo tą viską mačiusios liudininkės, kad mus pastatytų prieš klausimą: o kodėl minite tik Liūdąnįjį Birželį, juk Gegužis žmonių aukomis buvo keleriopai liūdnis...“

Tiesa, mes nesam visiškai be pasiteisinimo. Birželis ne tik mums, bet ir visai lietuvių tautai yra tragiškai lemtingas net trim atžvilgiais: 1) 1940 m. birželį Lietuva buvo pirmą kartą bolševikų okupuota, ir jau tą patį mėnesį prasidėjo sovietinis teroras bei pavienių žmonių areštai; 2) 1941 m. birželį įvyko pirmosios masinės deportacijos (ne stambiausios, tik... pirmosios!); 3) tą patį birželį suliepsnojo ir 1941 m. sukilimas, neatnešęs sūvių tautai laisvės (vieną sūviumų okupacijų pakeitė kita), bet bent simboliškai (nors tik mums patiems, beviltiškai...) pirmą kartą palidūjies lietuvių ryžtą nepasiduoti.

Antra vertus, kurį mėnesį bėpaimtume, nuo sovietinės okupacijos pradžios turbūt nėra buvę tokio, kurio nenženklintų koks nors mūsų tautai skaudus atsitikimas (nekalbant jau apie tą pastovią, nesibaigančią skriaudą, reiškiama okupacijos pačios sa-

vaime).

Daugumai išvežtųjų, metai po metų, baisiausiai mėnesiai betgi yra ne gegužis ir ne birželis, o... gruodis, sausis, vasaris, kada Sibiro tundrą kaip peilis skrodžia šaltis ir kraujas pavirsta ledu.

Elena Juciūtė, pasiremdama išlikusiųjų pasakojimais, vaizduoja pirmąją tremtinių žiemą Ilgarkoje, prie Jenisiejaus upės, Sibiro poliarinėje zonoje.

„Diena šuoliais trumpėjo, šaltis didėjo. Naujieji tremtiniai nebuvo pratę prie tokių didelių šalčių ir tokių žiaurių gyvenimo sąlygų. Nebuvo tam ir pasirošę. Daugelis neturėjo nė būtiniausių aprangos. Daug buvo sergančių, daug badujančių, kurie patys negalėjo dirbti, o dirbančių savo šeimoj neturėjo. Ir dirbantieji nepajėgė suvesti galų su galais už tą menką algelę, neproporcingą kainoms“.

„Pirmiausiai pradėjo mirti senukai ir vaikai. Mirė nuo bado, nuo ligų arba to žiaurios klimato pakirsti. Juo toliau, juo daugiau karštų išgabendavo į tundroje buvusias kapines. Kasdien būdavo po šeši-septyni karstai arba dar daugiau.“

„Ne daug geresnė buvo ir dirbančiųjų padėtis, ir jie vos koks vilko. Silpni, pervargę, neįpratę prie tokių jėgas viršijančių darbų, daugelis nepajėgė išdirbti normų, daug darė broko. Lentpjūvės neišpildė plano. Maskva mažiau bedavė pinigų. Darbininkams nebeužmokėjo už darbą 3 mėnesius, nebebuvo kuo ir duonos normą išpirkti. Žmonės verkdami ėjo pas lentpjūvės direktorių, bet jis nieko negali duoti, jei pats iš Maskvos negauna. Visų būklė pasidarė katastrofiška...“

„Galima įsivaizduoti, kaip turėjo jaustis stipresnieji, matydami ištinusius nuo bado, mirstančius žmones, girdėdami pagalbos šauksmus ir negalėdami nieku jiems padėti. Atsirado išprotėjusių ir nervais sergančių. Viena moteris ėmė isteriškai verkti. Verktė dieną ir naktį be jokio sustojimo. Taip verkdamas pagaliau numirė. Pasakojo, kad kita moteris mirusi juokdamosi. Juokius be sustojimo, kol pagaliau nutilus amžinai... Kiekvienas barakas virto „ašarų pakalne“. Kaip neišprotėti žmonėms, kai aplinkui dejuoja liginiai, kiti ištinę nuo bado laukia mirties, šaukiasi pagalbos, kurios nėra; kitur dangstosi, raišiojasi kokiais skudurais šalčio kankinami... Niekas neišsakys, neišrašys ir tu dvasios kancijų, kurias iškentė stipresnieji kartu su mirstančiais savais ir svetimais“.

Baisųjį Sausį, — tik ne Ilgarkoj, o Krasnojarske (3000 km į pietus prie tos pačios Jenisiejaus upės), — mirė ir kan. Fabijonas Kemėšis, tas pats, su kuriuo vakar ir aną savaitę taip smagiai ginčijomės, ir prieš kurį čia lenkiam savo galvą.

Tame 1935 m. straipsnyje, rašytame tada, kada Rusijos bolševizmui buvo tik 18 m. amžiaus, kan. Kemėšis jau pranašavo, jog tokio šlykštaus „eksperimento“ liaudis ilgai nekės, bolševikų valdžią nugriaus, nebent pastarieji dar labiau sustiprintų savo prieš žmones nukreiptą terorą. Taip ir įvyko: teroras „sužydėjo“ iki tol dar neregėtu laipsniu; ir lyg velnio užburta strėlė, jis tarp milijonų savo aukų susirado ir kan. Kemėšio išbadėjusius, stepių speigo perpūstus kaulus.

M. Dr. „Ilgarkon suvežti tremtiniai (lietuvių buvo apie 4.000) turėjo už vergo algą kamočius lentpjūvėse. Kas buvo per silnas, per senas (ar per jaunas) dirbti, jokio aprūpinimo negaudavo — tik plikus narus skylėtam, parazitų apšestame barake.“

NEGARBĖS ŠYDAS

Antrojo pasaulinio karo kaltininkai (I)

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Winston Churchill antrojo pasaulinio karo memuarų tome, pavadintame „Didžioji Santarvė“, kalba apie sąjungininkų pergalei Hitlerio žaibu sukurtos imperijos žlugimą. Ten jis užsimena ir apie pergalę temdantį „negarbės šydą“. Ta negarbė jau buvo kiurairi permatoma tuo jo karo vykusiame Nuerembergo tarptautiniame tribunole, kuris teisė 22 svarbiausius karo nusikaltėlius ir juos pasmerkė. Sovietų Sąjungos atstovai teisme išsiskyrė iš kitų savo pykčiu ir įniršimu prieš Hitlerio Vokietijos vadus. Teisingumo deivė jautėsi bejėgė, negalėdama ten pat pakelti teisybės kardą prieš Staliną ir kitus svarbiausius sovietų antrojo pasaulinio karo nusikaltėlius.

Istorija nėra akla. Ji užregistruoja ir ateities kartoms bylos tiesą, kad didžiausią antrojo pasaulinio karo kaltininkai buvo Hitleris ir Stalinas. Lenkijos puolimu 1939.IX.1 pradėtas karas vyko tuo jo pasirašymo nepuolimo pakto tarp Hitlerinės Vokietijos ir stalininės Sovietų Sąjungos. Tą sutartimi abu diktatoriai davė slaptai vienas kitam teisę draskyti Rytų Europą ir ten vesti okupacijos ir priespaudos politiką.

Hitlerio ir Stalino žiaurumas istorijoje palyginamo neturi. Jo metu naciai genocidiskai sunaikino 5,8 milijonų žydų, išdušė cigonus, likvidavo politinę opoziciją, ligonius ir protiškai nesveikus — visus, kurie arijų rasės pranašau-

mo manija serganciam Hitleriui neturėjo vietos pasaulyje. Skaičiuojama, kad antrasis pasaulinis karas pareikalavo 60 milijonų aukų. Sovietų Sąjunga nuo bolševikų revoliucijos laikių sunaikino apie 60 milijonų žmonių (vien Ukrainoje Stalinas badu numarino septynis milijonus žmonių, daugiausia ūkininkų). Jis sadiščiškai siautė ir antrojo pasaulinio karo metu. Per pirmus pusantų karo metų, Hitlerio armijos įsiveržus į Sovietų Sąjungą, Stalinas ir jo netikė kariuomenės vadai padengė frontą milijonais lavonų, prieš nesulaikydami. Prieš karą drauge su Hitleriu, o po to Stalinas vienas vykdė genocidą pavergtose tautose. Pasmerkdamas Staliną XX Sovietų Sąjungos komunistų partijos kongrese, Chruščiovas palygino Stalino vykdytą žmonių ir net išisų tautų naikinimą su bepročio elgesiu. Hitleriui pradėjus savo „Blitzkrieg“ (žaibo karą) Lenkijoje ir kituose Europos kraštuose, Stalinas, kaip kobra, iš pasaly tykojo savo aukų joms prartyti. Jis buvo atsargus, klatingas ir nepaprastai žiaurus.

Ne kartą Staliniui pavyko apgauti ar išprieivartauti Vakarų sąjungininkus, kurie, gindami savo interesus, aplinkyboms susidėjus, drauge apynė Staliną ir jo vergų imperiją. Dar daugiau, jie leido Staliniui prisigrobti naujų žemių, išdušė milijonų žmonių pirmesčių žmonių nekenciamą bolševikinę sistemą. Churchillis buvo nors tiek

garbingas, kad pats rado reikalą pripažinti Vakarų valstybių neryžtingumą ir jų „negarbę“.

Hitleriui be skrupulų sulaužius nacių-sovietų pakta ir pradėjus karą prieš Sovietų Sąjungą, Stalinas turėjo šauktis Vakarų sąjungininkų pagalbos, kuriuos prieš dvejus metus buvo išdavęs. Slaptojo protokolo susitarimų priedangoje, Raudonoji armija niokio Hitlerio „padovanotas“ teritorijas. Upeliais liejosi nekaltųjų kraujas, žudant, kankinant, kalinant ir deportuojant ar vykdant masines skerdynes. Milijonai žmonių gyveno nuolatinėje baimėje. Galtingumui vietos nebuvo. Kiekviename okupuotame krašte Stalinas vykdė genocidą su despotišku užsispyrimu.

Šių straipsnių tikslas ir yra atverti istorinius netolimos praeitės lapus ir pateikti dokumentinę medžiagą apie antrojo pasaulinio karo kaltininkus — Hitlerį ir Staliną. Galimas dalykas, kad kai kurie faktai yra ligi šiol nežinomi, o kai kurie kiti — jau užmiršti. Lietuviai buvo ano baisaus karo dalyviai ir jo tiesioginės aukos. Tačiau tautos keliai skyrėsi: viena dalis buvo tremiama iš tėvynės į Sibirą, kita kentėjo savame krašte, o mažai daliai pavyko išvengti mirties ir sunkių kenčių, susirandant prieglobstį laisvuose Vakaruose — toli nuo Lietuvos.

Pradėkime mums rūpimą antrojo pasaulinio karo apžvalgą 1939 metų gegužės 3

dienos data, kada Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Maksim Litvinovas, žydas, devynerius metus vedęs sovietų užsienio politiką, buvo nušalintas. Jis buvo pakeistas Vjačeslovu Molotovu, rusu. Šį pakeitimą Staliniui diktavo praktiškas reikalas turėti po ranka Hitleriui priimtą asmenį, kuris galėtų vesti derybas su Vokietija. Būdamas ištikimas bolševikų principui — tikslas pateisina priemones, — Stalinas tuo pačiu metu vedė karines derybas su Anglija ir Prancūzija. Derybose Stalino klasta buvo tokia įtikinanti, kad prancūzų vyriausybė net bandė įkalbėti Lenkijai įsileisti į kraštą Raudonąją armiją nepriklausomybei nuo Hitlerio apsaugoti. Šis diplomatinis spektaklis tęsėsi, iki Hitlerio — Stalino tarpusavio nepuolimo paktas buvo viešai paskelbtas.

Nepuolimo pakta pasirašė Ribbentropas ir Molotovas Maskvoje 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 dieną, prieš pat vidurnaktį. Prie jo buvo prijungtas slaptas protokolas, kuriuo Rytų Europa buvo padalinta į sovietų-nacių įtakos sferas. Slaptasis protokolas numatė teritorinius pakeitimus Suomijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Rumunijoje. Paktas su jo slaptu protokolu davė žalią šviesą Hitleriui pulti Lenkiją ir žaibu su ja susidoroti.

Nepuolimo sutartis tarp Hitlerio ir Stalino prirenkė Europą, nors apie slaptą protokolą nieko nežinojo. Už savaitės, rugsėjo 1 d., Hitleris davė įsakymą pulti Lenkiją. Stalinas jį rėmė, siūsdamas didelius kiekius naftos ir kitų karui reikalingų žaliavų.

Visa tęsėsi iki 1941 metų birželio 22 dienos, kada Hitlerio kariuomenės pajėgos įsiveržė į Sibirą, apsvaigęs neįtikimais laimėjimais, surizikavo baigti „krauju sucementuotą“ savo draugystę su Stalinu ir pasuntę puolimui tris milijonus kariuomenės prieš Sovietų Sąjungą, verždamasis per Baltijos valstybes iki Leningrado ir Maskvos, o per Ukrainą — ligi Kaukazo.

Karo metu Stalinas šaltakraujiškai paaukojo (sovietų apskaičiavimu) apie 20 milijonų žmonių, jų tarpe apie 8 milijonų civilių, taigi aukų skaičius buvo beveik šešis kartus didesnis, negu Vokietijos. Nežiūrint katastrofiško pralaimėjimo pirmaisiais metais, karo bėgyje ir po karo Stalinas išlaikė sovietinę vergų imperiją ir ją žymiai praplėtė. Jis užgrobė Pabaltijo valstybes, dalį Suomijos, paėmė savo kontrolėn rytinę sušaldytos Vokietijos dalį, Len-

kiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją ir dalį Mongolijos. Karo išdavoje Staliniui pavyko kontroliuoti 687,879 kvadratinį kilometrų teritorijos ir primesti komunistinę santvarką 30 milijonų žmonių. Vakarų sąjungininkų jėga ir krauju Hitleris buvo sunaikintas.

Jaltos, Teherano ir Potsdamo konferencijose karo išvargintos Vakarų valstybės nepajėgė pakeisti Stalino nusistatymo, nors jos ir reikalavo iš Stalino baigti užimtų kraštų okupaciją ir leisti tuos kraštus tautos laisvai apspręsti savo likimą.

Pabaltijo valstybės buvo įjungtos į „sovietinių respublikų seimą“, kurioje Lietuva iki šių dienų kenčia sovietinę priespaudą.

Verta prisiminti Churchillio memuaruose padarytą įrašą. Suminėjęs, kad Pabaltijo valstybės buvo Europos skydas prieš bolševizmą, Churchillis pažymi: Hitleris naudojo tuos kraštus, laikydamas juos bereikšmiai „pėstininkais“, paaukodamas juos derybose su sovietais, prieš prasidedant karui 1939 metais. Juose vyko žiaurus rusų ir komunistų priversti valymai. Visos įtakingosios tuos kraštų asmenybės ir organizacijos buvo vienu ar kitu būdu likviduotos. Šių stiprios valios žmonių gyvenimas buvo numstamas pagrindin... Hitleriui atėjus, naciai vykdė kontrvalymus.

Karo pabaigoje sovietai vėl gavo jų kontrolę. Taigi, mirties šukos ėjo atgal, pirmyn ir vėl atgal per Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tačiau nebuvo abejonės, kieno pusėje buvo teisybė. Pabaltijo valstybės turėtų būti suverenus ir nepriklausomi kraštai... Mes niekadus nepripažinome 1941 metų Rusijos teritorijos sienų — tikrai „de facto“... Perleisti Pabaltijo valstybes Sovietų Rusijai būtų priešinga visiems principams, už kurių įgyvendinimą mes vedame karą, ir tas užtrauktų mums negarbės šydą“.

ISKALBINGI VARDAI

Neretai šalių pavadinimas rodo jų geografinę padėtį. Pvz., Vietnamas jo gyventojų kalba reiškia „pietų šalis“, Arijos pavadinimas kilęs iš keltų žodžio „er“ (vakarai) ir angliško žodžio „land“ (šalis). Norvegija — senas norvegiškas pavadinimas, reiškiantis „šiaurės kelią“ (išilgai Skandinavijos iš pietų į šiaurę). Ekvadoro pavadinimas rodo, kad ši Pietų Amerikos šalis yra ties pusiauju.

Lietuviai šauliai žygiuoja rikiuotėje į bažnyčią.

Nuotr. P. Malėtos

MARIJONŲ GIMNAZIJĄ PRISIMENANT

ANTANAS MASIONIS

12 Arba paimkime kad ir tokią mįslę, kurią kun. Kazakas buvo mums davęs kažkuriai pamokai pailiuotuoti ir pajvaivinti. Jis ją mums taip užrašė lentoje:

Ego sum initium mundi et finis saeculorum. Sum triplex, sed non Deus. Omnia est per me, nihil sine me. Aš esu pasaulio pradžia ir amžių pabaiga. Susidedu iš trijų, bet ne Dievas. Viskas yra su manimi, niekas yra be manęs.

Užrašė ir pasakė: „Duodu penkis minutes laiko. Gerai įsiskaitykite ir pasakykite, ką visa tai reiškia“. Skaitėme, skaitėme, ir niekas neranda atsakymo. Rodos, visi žodžiai tokie žinomi, kad ir pirmųjų metų lotynų kalbos klasės mokinyms galėtų surpusti, o mums neateina jokia gera mintis. Geriausias atsakymas būtų „Dievas“, betgi aiškiai pasakytą, kad „ne Dievas“. Mat, mes vis buvome ipratę kiekvieną mums paduotą tekstą, ypač per egzaminus, versti į lietuvių kalbą, išaiškinti lotyniškojo teksto prasmę lietuviškai, o čia irgi buvo tam tikra prasmė lyg mažas egzaminėlis, tad mes ir puolėmės ieškoti

žodžių prasmės, o ne jų raidinės sudėties. Ieškodami prasmės, mes visai nematėme, kad žodžio „mundi“ (pasaulis) pradžioje yra raidė m ir kad žodžio „saeculorum“ (amžių) gale yra taip pat ta pati raidė m. Taip pat raidė m susideda iš trijų lazdėlių, bet ji nėra joks Dievas. Žodis „omnia“ (viskas) yra su raidėmis o, žodis „nihil“ (niekas) yra be m. Tai ir viskas. Mes manėme, kad čia turėjo būti kažkas ypatingesnio, o čia buvo tik mažytė raidė m.

Šitaip anekdotiškai dėstomi dalykai niekad nėra nuobodūs ir tiesiog lipne prilimpa, pasidaro niekad neužmirštami. Kaip minėjau, jų didelę daugybę ir dabar prisimenu, bet turiu pripažinti, kad dėl vieno lotynų kalba išmokto posakio man teko turėti ir nemalonumų. Manau skaitytojai nepyks, jei čia pat padarysiu vieną digresiją. Buvo tai dar Lietuvoje. Man esant gimnazijos direktoriumi, buvo suauktas tėvų susirinkimas, kuriame man teko kalbėti apie vertybių gradaciją, būtent apie pusiausvyrą tarp fizinį ir dvasinių vertybių, nes ir Lietuvoje kartais sportas atimdavo mokiniams tiek daug laiko, kad jie negalėjo tinkamai paruošti pamokų iš pagrindinių dalykų. Čia Amerikoje gyvendami, esame patyrę, kad šiame krašte sportas dar labiau, gal labiau negu kur kitur pasaulyje, mokyklose proteguojamas. Čia geri sportininkai lengviau išleidžiami iš gimnazijos, su menkais pažymiais priimami į kolegijas ir universitetus ir net tokiems silpniems mokiniams duodamos stipendijos, jei tik jie tinka ten į krepšinininkus ar futbolistus ar kitas sporto šakas. Jiems svarbiausias dalykas, kad šie studentai laimėtų tai ar kitai kolegijai ar universitetui sporte daugiau taškų.

Jausdamas, kad jau tada mano gimnazijoje fizinės kultūros mokytojas kiek per daug garbino sportą, nusprendžiau tuo reikalu tarti žodį ir tėvams ir mokytojams. Lietuvoje ir kitur pasaulyje buvo ir dabar yra priimama už aksiomą, kad sveikame kūne

yra sveika siela. Kada mes prie kunigo Kazako mokėmės iš lotynų kalbos, kad mens sana est in corpore sano, nes taip buvo parašyta mūsų vadovelyje, jis paaiškino, kad, nors tas posakis buvo nukaltas romėnų laikais, bet jau patys romėnai suprato, kad ne viskas ir ne visuomet buvo teisinga, ką tuo posakiu buvo norima išreikšti. Kun. Kazakas ta proga mus trumpai supažindino su romėnų poetu satyriku Juvenaliu, gyvenusiu pirmame ir antrame šimtmečiuje po Kristaus, kuris labai aštriais žodžiais pliekė romėnus už jų ydas ir išsigimimą, už tai, kad jie, būdami visai demoralizuoti, dar vis gyresė, kad sveikame kūne yra ir sveika siela. Juvenalis tvirtino vienoje satyroje, kad taip jau nėra ir kad Orandum est, ut mens sit sana ir corpore sano, t.y. reikia mels-tis, kad sveikame kūne būtų ir sveika siela. Maždaug taip panašiai ir kalbėjau tame susirinkime, tik ne taip aštriai ir satyriškai, kaip Juvenalis.

Kitą dieną kažkas pasibeldžia į mano buto duris. Atidarau. Už durų stovi mano gimnazijos fizinės kultūros mokytojas. Paprašau jėiti. Įeina ir sustoja prie durų. Paprašau sėsti. Jis piktokai atsako: „Kodėl aš turiu sėsti? Galiu ir pastovėti“. Pasilikęs stovėti, pradeda mane barti, kam aš tėvų ir mokytojų susirinkime suniekinęs sportą. Išklaušęs visą jo tiradą, mėginau jam aiškinti, kad aš visai neturėjau galvoje sportą žeminti ar niekinti, priešingai, norėjau jį pastatyti į lygią vietą su svarbiausiais dalykais, tik neiškeldamas jo į aukščiausią vietą, kad nebūtų jam skiriama daugiau laiko, negu kitiems dalykams, kad dėl sporto nenuketėtų nei matematika, nei lietuvių kalba, nei kiti dalykai. Ilgokai kalbėjomės, bet neatrodė, kad aš jį būčiau įtikinęs. Jaučiau, kad, su kokia nuotaika jis buvo atėjęs, su tokia ir išėjo. Tai tau ir pasirodė su lotyniškais posakiais. Reikia žinoti, kur, kada ir kam. Kitą dieną gali atsisukti prieš tave.

(Bus daugiau)

KUN. GEDIMINO KIJASKO SUKAKTYS

Šį sekmadienį, birželio 23 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos kun. Gediminas Kijauskas, S.J., mini dvidešimt penktąjį kunigystės šventimų sukaktį ir 55-į gimtadienį (gimęs 1930 m. birželio 29 d.).

Su kun. G. Kijausko paskyrimu į šią parapiją, 1974 m. rugpjūčio 24 d., parapija, kaip dabar sutrumpintai vadinama Dievo Motinos parapija, savo įtaką į lietuvių gyvenimą išplėtė žymiai plačiau ir giliau, negu daugelis lietuvių tautinių parapijų. Jo vadovaujama parapija tapo didžiuliu lietuvių religinės, tautinės, kultūrinės, švietimo ir socialinių reikalų centru. Šios parapijos veikla didžiulį jėgą netik Clevelando ir apylinkių lietuviams, bet taip pat ir daugelis parapijų bei organizuotų vienetų, besirūpinančių mūsų išeivijos tautos išlikimu bei Lietuvos nepriklausomybės atgavimu.

Ši prasminga šventė, rengiama lietuvių organizacijų komiteto, bus atšvęsta šia tvarka:

Sekmadienį, birželio 23 d., 10 val. sv. Mišios. Giedos parapijos choras, vadovaujant Rita Klorienėi. 11 v. parapijos auditorijoje rašytojo Balio Gaidžiūno žodis ir meninė dalis, kurioje dalyvauja sol. Aldona Stempuzienė ir Grandinė, vadovaujama Liudo Sagio.

Vaišės parapijos svetainėje. Įėjimas ir vaišės nemokamai.

V. R.

GEGUŽINĖ

Birželio 29 d., šeštadienį, 6 val. vak. Clevelando skautininkai rengia Joninių gegužinę ir laužą Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje, 3000 Hadden Rd., Euclid. Sodyba pasiekama važiuojant Chaerden Rd. (6 keliu) iki East 221 St. Ten pasukti į dešinę.

LIETUVIŲ FONDO TUKSTANTININKAI

Leonas ir Stasė Keženiai, per LF atstovė ir Tarybos narė Milda Lenkauskienė, įstojo į Lietuvų Fondą, imokėdami 1.000 dol. Leonas Keženis ilgametis Balso ir Religinės Salpos darbuotojas, valdybų narys.

ALGIRDAS BIELSKUS IR „UŽDAINUOKIM“ ANSAMBLIS

Gegužės 18 d. Clevelande įvyko įdomi žodžio ir dainos vakaronė Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Jauno muzikinio ansamblio vadovas Algirdas Bielskus.

Algirdas Bielskus, plačiai lietuvių tarpe žinomas kaip puikus lengvosios atletikos treneris, sportinės veiklos entuziastas, vadovas, organizatorius ir rėmėjas, „prisiekęs“ chorų dainininkas – bosas, buvęs Čiurlionio ansamblio koncertmeisteris, ateina Clevelando scenon, kaip jaunų dainininkų, dainininkių bei instrumentalistų vienetų vadovas ir dirigentas.

Ilgas ir sėkmingas Bielskaus sportinės ir muzikinės veiklos kelias neliko nepastebėtas ir mūsų visuomenės darbuotojų ir jų organizacijų. Jis yra apdovanotas Ohio lietuvių gydytojų draugijos kultūrine premija, gavęs garbės žymenų ir diplomų. Kiek dosni Bielskaus širdis lietuviškam, ypač sportiniam reikalui, tiek jis kuklus ir nesizavantis jo „pagarbinimais“ ar apdovanojimais. Tai nuosirdaus altruisto darbininko požymis.

Jį dirigento pareigose jau stebėjome keletą kartų. Jo dirigavimo stilius – gyvas, tikslus, akylai sekąs ir girdijs kiekvieno choro, tės, gaidą ir jos niuansus. Savo gyvų judesių dirigavimu primena Maestro Mikulskio stilių. Ne veltui 34 metus sekė savo mokytoją ir dirigentą repeticiuose ir koncertuose.

Clevelandas laimingas, galėdamas didžiulis savo dainos ir muzikos vienetais. Į jų tarpą stipriai įžengia ir Algirdo Bielskaus vadovaujamas „Uždainuokim“ vienetas. Atrodo, kad Clevelando dainuojanti, šokanti ir muziką mylinti oazė šio miesto tautybių mišinyje dar ilgai pasiryžusi išlikti mūsų ir kitų džiaugsmui ir pramogai.

Kas tas naujasis vienetas?

Apie jį jau buvo ir spaudoje užsiminta, užregistruoti jo pirmieji žingsniai. Bet šioje „Pavasario džiaugsmo“ – žodžio ir dainos vakaronėje jis jau pasirodė, kaip gerokai subrendęs, nors tiksliai į penktuosius darbo metus įžengęs, vienetas. Atrinkti

balsingi ir balsingos choristės, tai, 5-6 valandų repeticijos savaitėje, vieneto nariai besidžiaugią pavasario jaunyste (18-24 m.), studijuojąs, studijavęs ar jau baigęs mokslus jaunimas, sceniškai patraukli apranga ir atliekami dalykai sudarė malonų vaizdą akiai ir pasigėrėtiną sąskambį ausiai. Vyrų savo baltų švarkų ir juodų kelnų eilutėse ir mergaitės vakarinėse suknelėse teikė profesionalinio ansamblio išpūdį.

Pirmą kartą scenoje šis ansamblis pasirodė 1981 m. vasario 28 d. skautų Užgavėnių blynų baliuje (iniciatorius Paulius Nasvytis). Iš pradžių šis vienetas buvo žinomas kaip „Būdėk“ dainininkai – Clevelando „Pilėnų“ tunto padalinys. Nuo 1983 m. jis jau veikia kaip savarankus vienetas, vadovaujamas Algirdo Bielskaus. Jam talkina muz. Rita Klorienė, pradžioje buvusi šio vieneto akompaniatorė. Chormeisteris – Marius Tatarūnas.

Vyrų dainininkai: tenorai I – Marius Tatarūnas ir Darius Motiejūnas; tenorai II – Jonas Muliolis, Edmundas Kijauskas, Paulius Žiedonis; baritonai – Rytas Urbaitis ir Gytis Motiejūnas; bosai – Paulius Nasvytis ir Vitas Čyvas. Dainininkės: Rita Balytė – sopranas, Mirga Bankaitytė – altas ir Rūta Staniškytė – sopranas. Akompaniatorė Kristina

Kuprevičiūtė, Iona Kuprevičiūtė – trumpetė, kanklių solistė Mirga Bankaitytė. Programos vadovė ir interpretatorė Vilija Nasvytė. Vieneto administratorius – Paulius Nasvytis.

16 asmenų vienetas yra patrauklus ir labai pageidautinas išvykoms ir į kitas lietuvių kolonijas.

ADVOKATŲ DRAUGIA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000

Darbo valandos:
Nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro
Šeštadieniais pagal susitarimą

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

AL'S FENCING
Residential - Commercial - Industrial
In business For 30 Years
Free Estimates
Tel. — 385-7824

Koncerto programa

Per trumpą palyginti laiką jaunas ansamblis jau spėjo paruošti platų repertuarą. Šios (Nukelta į 5 psl.)

MORNING STAR MARINA (CROISSANT YACHT CLUB)
Full Service, Restaurant, Cocktail Lounge & Marine Store On Premises
2 Blks West of Torrance at 140th St.
14002 Croissant Drive, 891-3229
Burham 862-3668

HYDE ELECTRIC
Air Condition Lines. 220 Lines.
Electrical Updating. Rewiring
Free Estimates
Tel. — 737-6574

NAMŲ APSITVARKYME
Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažų. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos val. vakaro:
Tel. — 476-3950

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Telef. — RE 7-5168

V A I S T I N Ė
Marquette Medical Building Pharmacy
6132 S. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois
Tel. 476-3535

Priimame apmokėjimus už vaistus iš įvairių draudimo bendrovių ir iš Medicaid. Vaistus pristatome į namus nemokamai.

Kalbame lietuviškai.

HERITAGE ROOFING & CONSTRUCTION CO.
SALE PRICE
1-2-3 Flat Roof GALVANIZED GUTTER Installed With Flat Roof work
RECOAT
1-2-3 Flat Roof FLASHED, WATERPROOFED & GUARANTEED
NEW FLAT & SHINGLE ROOFS INSTALLED
FREE ESTIMATES TIME PAYMENTS
CALL 345-6280
RESIDENTIAL • COMMERCIAL • INDUSTRIAL

PHOENIX HOME & GARDEN and Royal Cruise Line

invite you to join Nora Burbaitė managing editor of Phoenix Home & Garden, on this special "Orient Cruise" from January 12 through 29, 1986 aboard the top rated Golden Odyssey. This exciting 14 day air/sea sailing. Plus 2 nights in Bangkok and 2 nights in Hong Kong FREE, holds many surprises for Phoenix Home & Garden Readers including a Special Tote Bag and an exclusive cocktail party on board.

Don't delay! Space is limited and this incredible cruise is sure to fill up fast. Call Vida or Gina at TLC Cruises for more information!

TLC Cruises
6200 E. Thomas Road, Suite 301, Scottsdale, AZ 85251
(602) 994-8000 or 1-800-223-7831

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE
Beverly Shores, Indianoj, prie ežero parduodami "condominiums" po 2 aukštus su garažu. Mažiau 70,000 dol. Skambinti 219-872-7080

BY OWNER
2 flat, new aluminum siding, vicinity 52nd Street. \$35,000.
Tel. 768-3030

HELP WANTED
AVON
Užsidirbkite ekstra pinigų parduodant AVON. Informacijai apie pirkimą ar pardavimą kreipkitės angliskai tel 470-5747. 24 hour answering service.
Equal Opportunity Employer M/F

ARE YOU TEMPORARILY UNEMPLOYED?
Between jobs or a recent graduate & need temporary or regular health insurance coverage? Call State Farm Agent Sean Curney.
Tel. 759-3173
about short term or regular hospitalization-surgical insurance.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
ISNUOM. 3-ju kamb. butas 59-tos ir Sacramento apyl. Naujai atremontuotas. Kilimai ir virimo įtaisai. Dėl platesnių informacijų skambinti tel. — 436-0038.

ISNUOM. 6 kamb. butas 2-me aukšte Marquette Parke. Tik suaugusiems. Jokių gyvuliukų. Skambinti telef. — 776-2404

PROGOS — OPPORTUNITIES
Parduodama maisto krautuvė su pilnu inventoriu. Gerai veikiantis biznis puikioje vietoje. Kreiptis į savininką nuo 8 v. r. iki 7 v. v. (angliskai) — tel. 581-6120.

MISCELLANEOUS
STALKER CHARTER SERVICE
Enjoy Salmon fishing aboard a 33 ft. fly bridge cruiser. Departs Daily.
CHICAGO'S Burnham Harbor
(312) 455-1308 Cpt. Jim

ATTENTION
Need a car? Bad Credit? No credit? Zero % interest available.
Call GREG 484-8899

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS MOVING
Apraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

REAL ESTATE
SIMAITIS REALTY
Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

6 Butų namas Marquette Parke. 2 butai po 5 kamb., 4 butai po 3 kamb. 4 maš. mūro garažas. Šalia tuščias sklypas. Skambinkite tel. 737-3799

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat darom Vertimai, Gimnaz. skvietiniai, pildomi Pildytiškes, pravy. mai ir kitokios bankai.

paulius jasinevicius
Sales Representative

CICERO BY OWNER
4 bdrn., brick, 7 rms., large kitchen, living and dining rms. Base'mt, attic, 2 car garage. Beautiful condition.
\$65,000 652-6657

Atdaras apžūrėjimui sekmadienį nuo 12 iki 5 valandos popiet
3745 WEST 67 PLACE
3 miegami, 2 vonios. Virš \$60,000.
Skambinti (angliskai) 582-2777

7948 S. Pulaski Rd. 2 miegami. A/C, kilimai, užuotaidos, reikmenys. "Express" autobusas į "Loop". Kaina \$39,000
Kreiptis angliskai tel. 767-1196 arba 445-9361

3522 WEST 73 STREET
3 miegamieji. Viršuj galima įrengti daugiau kambarių.
Valgomasis, Seimos kambarys, Įrengtas rūšys. Naujai atremontuota virtuvė. Ora vėsinimas. \$82,000.
Skambinti (angliskai) po 6 val. vak. tel. 776-9628

No. 280. 55 ta ir Kildare 2-ju miegamų mūr. namas, 27 m. senumo. Modern virtuvė ir vonia. Baras rūšy. 3 "appliances". 1½ maš. garažas. Puikiam stovy. Labai švarus. St. Turibius parap. Skubėkit — skambinkit.
No. 273. Kaip naujas, labai švarus 2-ju butų namas — Brighton Parke — 42 os ir California apylinkėje. Po 3 miegamus. 25 metų senumo. Atskiri sildymai gau. 45 p. sklypas. ½ vonios rūšy. 2 maš. mūro garažas. Five Holy Martyrs parapijoje. Skambinkite dabar.

No. 248. 3 butai — 53-čia ir Spaulding. Tik \$53,900. 6 kamb. 3 miegamieji savininkui. Pajamom 4 ir 3-ju kamb. butai. 2 maš. mūr. garažas. Naujesnis stogas ir cent. pečius. Alumin. papuošimai. Nebrangiai — tik \$53,900. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik pasiskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkit
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie — 778-2238

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbia diem. "Drauge".

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2% ANNUAL INTEREST
Paid and Compounded Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. - Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

PENKTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

pabaiga

Povilas Kilius, LF tarybos pirm., savo žodyje sveikino tautinės kultūros kūrėjus ir puoselėtojus, kurie išlaiko lietuvių tautą gyvą. Dėkodamas jiems, kartu džiaugėsi ir Kultūros tarybos, ypač pirm. I. Bublienės, rodomu dėmesiu mūsų kultūriniam reikalams. Kvietė visus jungtis į kultūrinis barus ir prisidėti prie Lietuvių Fondo augimo. LF remia lietuvių kultūros ir švietimo darbus, skiria premijas. Dabar Fondas gali patenkinti tikrai trečdali visų prašymų. Sukaupus penki milijonų kapitalą, būtų galima patenkinti daugumos prašymų.

PLB vicepirm. kultūriniam reikalams Milda Lenkauskienė sveikino visų 19 kraštų lietuvių bendruomenininkų vardu, ypač akcentuodama, kad ne vienais iš kūrėjų savo pavyzdžiu įtikino ir nutėkė jaunesnės kartos lietuvių lietuvių prasmingam lietuvių tautiniam darbui.

Juozas Stempuzis sklandžiai, su lengvu humoru vedė premijų įteikimo šventės oficialiąją dalį, padėkodamas spaudai — Draugui, Dirvai, Mūsų žingsniams — uoliai propagavusiai šią šventę. Didelę padėką priklauso Dievo Motinos parapijos klebonui kun. G. Kijauskui, kurio parapijos salėse vyko šios iškilnės, LB Clevelando apylinkės valdybai, globojusiai šią šventę, ir Ohio LB apygardai. Ir iškilmingą aktą, kuris užtruko mažiau nei pusantros valandos, vadovavo J. Stempuzis užbaigė: „Tikiu, kad po šios šventės būsim tautiškai tvirtesni ir ištikimesni“.

Koncertas

Koncertas, atliekamas dviejų žinomų Kanados lietuvių, dainos ir muzikos menininkų — solistės soprano Anitos Pakalniškytės ir mu-

ziko - pianisto ir akompanatoriaus Jono Govėdo, buvo graži šios pavasariškos šventės dalis. Nors ir ne visi laureatai atvyko į jų garbei skirtą renginį, vistiek pagrindinis dėmesys ir pagarba tiek čia dalyvavusiems, tiek pasilikusiems savuosiuose miestuose, teko kultūros kūrėjams ir darbuotojams.

Abu jaunosios kartos programos atlikėjai — profesionalai gerai pažįstami lietuvių auditorijoms. Ir Clevelande jie ne pirmą kartą. Jų pasirinktą repertuarą sudarė lietuvių liaudies dainos, mūsų kompozitorių kūriniai ir operų ištraukos.

Visos dainos — V. Kuprevičiaus — Vosilkėliai, St. Šimkaus, Oi, greičiau, greičiau iš operos „Išeivis“, Br. Budriūno, Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, G. Gudauskienės Apyne, Vl. Jakubėno Na, tai kas, St. Gailevičiaus Lopsinė, J. Gruodžio Rūta, Ruginėlis ir Aš Anita ir bisui Brazinsko Voverėlė — lietuviškų koncertų lankytojams daug kartų girdėtos. Aišku, gal būtų buvę maloniau klausytis rečiau ar dar visai negirdėtų dainų. Gausi šventės auditorija su dėmesiu iš klausė jų programą.

Solistė, dainuojanti ir kanadiečių operose, galėjo savo talentą ir pasirošimą dainininkės karjerai parodyti Cileo Adriano romane iš „Adriano Lecouivre“ ir Margaritos arijoje iš Charles Francois Gounod operos „Faustas“.

Kultūros taryba — šios šventės šeiminkas — po koncerto visus dalyvius pakvietė vaisėms parapijos svetainėn.

Su šiuo parengimu Kultūros taryba, kuriai šešerius metus pirmininkavo Ingrida Bublienė, baigė savo dviejų kadencijų darbą. Naujai išrinktoji JAV LB taryba ir sudarytoji krašto valdyba kvies naujus žmones vadovauti kultūriniam darbams šiame krašte.

V. Rociūnas

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, CT

PAGARBA MIESTO MERUI

Gegužės 21 d. Hartforde viešėjo iš Sov. Rusijos atvykusi „taikos ir draugystės“ žmonių grupė iš dešimties asmenų. Prie miesto rotušės juos sutiko pats meras Milner (juodukas) ir kiekvienam įteikė savo proklamaciją, minint 1917 m. Rusijos revoliuciją.

Proklamacija baigėsi žodžiais, kad Rusijos revoliucija buvo pradžia pasaulio žmonių tragedijos, kuri grasina laisvam pasauliui, ir pareiškė savo užuojautą nukentėjusiems nuo sovietų teroro.

Žinoma, „taikos apaštalai“ labai įsižeidė ir reikalavo paaiškinti, ką tai reiškia. Meras Milner atsakė, kad jis pasakė, ką galvoja, ir palikęs „draugus“ nuėjo.

Po šio įvykio lietuvių bendruomenės vardu Alfonsas Dzikas pasiuntė merui padėkos laišką. Tą padarė ir keletas lietuvių, pasiūsdami merui padėkos laiškus. Atsirado ir tokių (ne lietuvių), kuriems mero elgesys atrodė baisus. Net televizijos stoties pareigūnas Tom Gariepy savo editoriale merą Milner išbarė. Jis kritikavo merą už netaiktą ir stebėjosi, kad rinktas pareigūnas teži, kaip įžeisti svečius.

Po šio editoriale, lietuvių bendruomenės pirmininkas Alfonsas Dzikas pasistengė televizijos stoty gauti keletą minučių laiko atsakyti į Tom Gariepy užmetimus. Jis aiškiai įrodė, kad Tom Gariepy klysta, nurodė komunistų

padarytą ir daromą genocidą pavergtom tautom ir pagyrė Milner už jo drąsą pasakyti teisybę.

Žinom, kad Sov. Rusija nuolat apkaltina Amerikos vyriausybę už skriaudimą ir persekiojimą negrų. Dabar patys pamatė ir girdėjo, kaip skriaudžiamas negras yra didelio miesto meras ir nebijo atvirai pasakyti teisybę, ką jis galvoja apie komunizmą.

Visi Hartfordo lietuviai labai patenkinti miesto meru Milner laikysena ir jam reiškia už tai pagarbą.

L. Simonaitis

Rockford, Ill.

PENSININKAI DAR KRUTA

Mūsų ateivių vyresniąją kartą vis labiau sleigia amžiaus našta ir su ja susiję visokie negalavimai. Bet džiugu, kad nors likusieji taip lengvai nepasiduoda.

Štai birželio 8 d. suruošė tradicinę metinę gegužinę. Tiesa, šiais metais pensininkai lyg ir nebesitikiėjo vien savo jėgomis, ir pasikvietė vietinius šaulius į talką. Juk, kai du stos visados daugiau padarys.

Pasitaikė labai graži diena. Darbininkai anksti suvažiavo ir atlikę visus virtuvės, baro ir loterijos paruošiamuosius darbus, išsiriavę laukė svečių iš Chicagos, kurie laiku atvyko.

Nuraminę troškulį ir gardžiai pasistiprinę, visi sugužė prie loterijos. Neturko nei pilnos valandos ir visi stalai ištuštėjo. Tuo tarpu vargšas

Clevelande įvykusio Vasario 16-tosios minėjimo kalbėtojas dr. R. Petrauskas, DMNP lietuvių parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, S.J., programos pranešėjai — I. Bublienė ir A. Kasulaitis. Nuotr. V. Bacevičiaus

CLEVELANDO ŽINIOS

(atkelta iš 4 psl.)

vakarone metu atlikta 14 lietuvių liaudies, liet. ir pasaul. kompozitorių dainos.

Buvo maloni šio koncerto staigmena — rašytojo ir poeto Balio Gaidžiūno dalyvavimas su savo eilėraščiu „Nęgestanti pašvaistė“ ir puikia humoristika „Didieji jaunystės rūpestiai“.

B. Gaidžiūnas gerai pažįstamas, kaip rašytojas, redaktorius, straipsnių autorius, paskaitininkas ir poetas, bet kaip gražaus sąmojaus kūrėjas jis, galbūt nedaugeliui žinomas. Jo eilės pilnos Tėvynės ilgesio, skausmo ir meilės savo tautai ir Kūrėjui. Jo humoro rašinys gi vaizdžiai nukėlė į anuos, tubūt kiekvieno jaunuolio, lėš išgyvenimus Lietuvoje.

Koncertinėje vakarone dalyje girdėjome „Ramovėnų marsą“, „Saulutė nusileido“, „Kalniškės mūšio daina“, „Šią naktelę“, „Kai aš jočiau“, „Balnok, tarne, bėrą žirgą“, „Paleisk, tėveli, lankon žirgelį“, „Vabalas ir gelė“, „Chianti vynas“, „Prie gintaro jūros“, „Kodėl tu nesitoreodoras“, o priedui J. Stroliaus „Namo“ ir A. Mikulskio „Kai aš buvau mažas“.

Daugumą dainų atliko vieni vyrai, akompanuojant Kristinai Kuprevičiūtei. Jaunosios dainininkės įsijungė į St. Šimkaus „Šią naktelę“, V. Jakubėno stilizuotą dainą „Kai aš jočiau“, J. Švedo harm. liaudies dainą „Paleisk, tėveli, lankon žirgelį“.

Mirga Bankaitytė ne tik dainavo, kaip vieneto dainininkė, bet kanklėmis palydėjo ir „Kalniškės mūšio“ dainos melodeklamaciją, jautriai perduodama Vilijos Nasvytės, ir solo paskambimuzikantas pusvalandį tapė armonika, kol pagaliau kelios poros išdrįso apsisukti. Polkai, tačiau, neatsirado drausulių, kurie dar taip neseniai sudrebindavo žeme.

Maloniai praleista popietė praskaidrino kiek nuobodų pensininkų gyvenimą. Taip pat keliais doleriais praturtėjo kasa, kuri paprastai ištuštėja remdama lietuvišką spaudą ir kitas lietuviškas organizacijas.

Rockfordo pensininkai ir šauliai lieka dėkingi čekigiečiams už aplankymą. Nepamirškite mūsų ir ateinančią vasarą.

Naujai perrinktą Rockfordo pensininkų skyriaus valdybą sudaro pirm. A. Pocius, vicepirm. J. Undraitis, sekr. J. Skuodas ir išd. P. Sernas.

Dalyvis

Kelias į altoriaus garbę
J. VAJNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulio bėti-fikacijos bylos apžvalga. Generalinė Postuliacijos leidinys 1990 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.
Gamama DRAUGE

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4646 W. 63rd St., Chicago, IL 60639

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.75 valstyjos takų.

bių priežasčių tuo džiaugsmu negalėjo pasidalinti.

Vakarone, pradėta punktualiai, užtruko pusantros valandos. Po koncerto vyr. skaučių Židinio pirmininkė Paulina Mašiotienė pakvietė visus koncerto dalyvius vaisėms į parapijos svetainę.

Broniaus Gražulio vardo stipendija

Akvilina Gražulienė savo vyro atminimui Lietuvių Fonde įsteigė Broniaus Gražulio vardo 25,000 dol. stipendijų fondą, iš kurio palūkanų bus skiriamos gabiam lietuviui studentui procentinės stipendijos, kurias, mokslą pabaigus, dalimis gražins Fondui. Pirmieji 4,000 dol. jau įmokėti. Mecenatė toliau kas mėnesį mokės po 2,000 dol., iki bus pasiekta pažadėta stipendijų fondo suma.

Bronius Gražulis, gyven-damas Clevelande, sėkmingai vertėsi maisto ir delikatesų, o vėliau vokiečių firmos Salamander batų atstovybės prekyba. Aktyviai dalyvavo LB darbuose, rėmė Balfą ir kasmet skirdavo stambias kultūrinės premijas spaudai, parapijoms, ansambliams, organizacijoms. Tai buvo vienintelis verslininkas, kuris, kaip velionis vadinau, „savo metiniu derliumi“ dalindavosi

A.†A. JANINAI KOLUPALIENEI

mirus,

Eveliną ir Bronių Masiokus ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

PAULIUS IR BIRUTĖ GYLIAI
ALEKSANDRA GYLIENE
ANTANAS IR ALDONA MINELGAI

Olympia, Wash.

A.†A.

Edvardas Točilauskas

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl.
Mirė 1985 m. birželio 19 d., sulaukęs senatvės.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 36 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Valė, anūkai Ronaldas ir Raimundas, mirusios dukters a.a. Danutės vyras inž. Algimantas Čerekas, švogerka Elena Liškevičienė jos dukra Janina, Lietuvoje liko brolis ir sesuo su šeimomis, Kanadoje giminės, Irena ir Stasys Juskevičiai su šeima, bei Vitas ir Luda Stukiai, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Priklausė Šv. Vardo draugijai, Pensininkų sąjungai, Marquette Parko Liet. Namų Savininkų draugijai ir Balfui. Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 22 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, anūka ir žentas.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. MARIJAI JANAVIČIENEI

mirus, jos vyrą Igną, sūnus, dukteris, motiną, brolius ir seseris nuosirdžiai užjaučiame.

BALYS GRAUZINIS
VALDAS GRAUZINIS

DARIUS-GIRĖNAS

1933-1983

M. JASIONO paruošta knyga - albumas apie žymiuosius lietuvius Atlanto nugalėtojus - lakūnus S. DARIŲ ir S. GIRĖNŲ jau išėjo iš spaudos. Leidinys gausiai iliustruotas, paruošta angliškai ir lietuviškai, didelio formato, 264 psl., kieti viršeliai, gražiai išleista. Tai vertinga dovana kiekvienai progai. Kaina su persiuntimu 27 dol.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4646 W. 63rd St., Chicago, IL 60639

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.75 valstyjos takų.

DRAUGAS, penktadienis, 1985 m. birželio mėn. 21 d. 5

su visais lietuviais. M.D. „Širdies priepuoliai“.
Br. Gražulis rašydavo Stipendijų fondo įsteigimas spaudoje, buvo mėgėjas — tai prasmingas ir ilgai dailininkas, išvertė lietuvių išliekantis paminklas savo kalbon ir išleido M.M. Gertier mylimam vyrui.

Broliui Albinui Lietuvoje mirus, Chicagos Liet. Styginio Ansamblio nariui BALIUI PAKŠTUI ir jo šeimai reiškiamo gilią užuojautą.

POVILAS MATIUKAS
VANDA MATIUKIENE
PETRAS VACBERGAS
JUOZAS REMYS

A.†A.

Bernice Z. Pivoriūnas

PAGAL TĖVUS ZOLYS

Gyveno Riverdale, Illinois.
Po sunkios ligos mirė 1985 m. birželio 19 d., 12:30 val. ryto, sulaukus 71 m. amžiaus.
Gimė Kanadoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Klemensas, 2 sūnūs Daniel Kent ir Stephen Kent su žmona Virginia, 5 anūka: Lisa, Dana, Stephanie, Christopher ir David Kent, brolis Peter Zolys, sesuo Eugenia Ervin, tetos Adela Cakavičius ir teta gyvenanti Kanadoje, dukterėčios, sūnėnai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas De Young - Vroegh koplyčioje, 649 East 162nd Street (Route 6), South Holland, Illinois.

Lankymo valandos: ketvirtadienį nuo 2 iki 9 val. vak. Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 21 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčia, kurioje 10 val. įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, sūnūs, marti ir anūka.

Laid. direkt. Leonard Bukauskas ir sūnus Frank Leonard. Tel. 264-2228 arba 333-7000.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Kun. Donaldas Petratis, MIC. Marijonų vienuolijos generalinis vyresnysis, iš Romos buvo nuvažiavęs į Argentina, paskui į Australiją aplankyti ir peržiūrėti ten dirbančių marijonų darbų. Birželio 20 d. kun. D. Petratis iš Australijos atvyko į Chicago aplankyti čia dirbančių marijonų, savo tėvų ir sesers, taip pat artimųjų draugų, nes jis gimęs ir augęs Chicagoje. Amerikoje pabuvo apie mėnesį laiko, o paskui grįš į Romą.

x Lietuvių katalikų spaudos draugijos, leidžiančios „Drauga“, direktoriaus tuėjo eilinį posėdį birželio 19 d. Marijonų vienuolyno patalpose. Posėdyje, vadovaujant pirmininkui dr. Antanui Razmai, buvo aptarti eiliniai reikalai ir spaudos modernizavimo planai. Išrinktos finansų komisija, kuriai vadovaus S. Baras, ir kontrolės komisija, kuriai vadovaus J. Polikaitis.

x Kun. Jonas Bacevičius, ilgametis vietos Šv. Bonifacio parapijos kentyre, N.D., klebonas, lankosi Chicagoje. Jis turi reikalų, o kartu nori aplankyti savo buvusius parapičius ir artimuosius.

x Šv. Jurgio parapij birželio 23 d., sekmadienį per 10 val. Mišias bus išreikštas dėkingumas seselėms kazimierietėms, kurios darbavosi parapijoje 62 metus. Po Mišių svetainėje bus užkandžiai ir atsiveikimas su seselėmis. Bus programa susitikti daug seselių, kurios darbavosi mokykloje ir prisiminti praėjusius metus. Visi kviečiami į šias išleistuves.

x „Gintaro“ vasarvietė Union Pier, Mich., bus laikomos šv. Mišias kas sekmadienį liepos ir rugpjūčio mėnesiais 10 valandą Chicagoje laiku. Prasidės birželio 30 dieną. Rūpinasi Jėzuitų vienuolynas.

x „Draugo“ skaitytojų skaičiui padidinti ir naujiems skaitytojams surasti skelbiama speciali nuolaida. Vieniems metams naujam skaitytojui tekauoja tik 32 dol. Galima „Drauga“ užsakyti savo vaikams, anūksams, giminėms ar kitiems, dar neskaitantiems, kurie gali su patiu dienraščiu ir jo šeimai geriau susipažinti (Pr.)

x A. a. Onos Krikščūnienės dvidešimties metų metines minint šv. Mišias bus atšaukiamos šeštadienį, birželio 22 d., 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje. Po šv. Mišių užkandžiai Gold Coast Inn restorane, 2525 W. 71st St. Šeima kviečia velionės gimines ir artimuosius dalyvauti. (pr.)

x Lietuvių Tauragės Klubo narių pusmetinis susirinkimas įvyks 1985 m. birželio 23 dieną, 2 val. popiet Šaulių namuose. Po susirinkimo tradicinė kavutė. Nariai prašomi gausiai dalyvauti.

Klubo valdyba (pr.)

x Lietuvių ekskursija į Havajus. Organizuoja „Draugo“ administracija 14 dienų išvykai. Aplankysime Honolulu, Hilo ir Maui salas. Išvyksime gruodžio 3 d. ir grįšime gruodžio 17 d. Registruotis iki rugpjūčio 20 d. pas American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787. (sk.)

x Kun. Jonas Borevičius, SJ, kuris buvo susirgęs kelionėje į ok. Lietuvą, jau pasveiko ir grįžo namo. Dabar jaučiasi gerai, nors dar turi naudotis vaistais.

x Kun. dr. Valdemaras Cukuras, Ateitininkų federacijos dvasios vadas, iš Putnamo atvyko į Chicago dalyvauti prieškongresiniam ateitininkų posėdy. Apsistojo Marijonų vienuolyne prie „Draugo“.

x Studentė Dana Dirkytė išgyvena užtarnautą pasitenkinimą, kai gavo dekanato sveikinimą ir pranešimą, kad iš 450 kandidatų prašymų ji yra išrinkta į 110 studentų grupę, kurie yra priimti į University of Illinois at Chicago, College of Pharmacy. Stud. Dana yra su aukštais pažymiais baigusi kito universiteto pirmųjų dvejų metų kursą ir dabar per 4 metus baigs farmacijos kolegiją su doktorato laipsniu. Džiaugiasi ir tėveliai. Mama Angela reg. farmacistė, kuri ilgą laiką vadovavo J&J vaistinei Marquette Parke ir tėvelis pulk. inž. Vytenis Dirki, dabar gyvena Lemont, Ill.

x Kun. dr. Eugenijus Gerulis išsikelia į Florida: 540 Boca Ciega Isle, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Ėjes Lietuvių Tautinėse kapinėse šešis terminus viceprezidento pareigas ir dabar eidamas ketvirtą terminą prezidento pareigas, jis liepos 1 d. vadovavimą perduoda viceprezidentui Julijui Kuzui.

x Dipl. teis. Pranas Šulas praneš apie svarbius pensininkams apdraudus reikalus Lietuvos sodyboje Alvudo pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 v.p.p. Dalyvauja visi kultūrinės programos atlikėjai. Kraujospūdis matavimas. Skaniausi šaltibarščiai. Alvudo gėrybėmis pasivašinimas. Visi laukiami.

x Kazys Kazlauskas, bekeliaudamas pas savo sūnaus šeimą, gyvenančią Orland Parke, Ill., gavo širdies smūgį ir buvo gydomas ligoninėje Fiji saloje. Atrodė sveikstas, bet birželio 19 d. mirė, turėdamas 77 m. amžiaus. Prie sergancio dar suspėjo nuvykti sūnus inž. Algis Kazlauskas. Velionis bus laidojamas Australijoje, kur gyvena.

x Vincas Izokaitis dirba tarnautojų saugumo ir sveikatingumo įstaigoje, 1400 S. Torrence Ave., Calumet City, Ill. Į šios įstaigos rajoną įeina fabrikai ir įmonės pietinėje Chicago dalyje. Įstaiga vadinama Darbo departamento žinioje. V. Izokaitis telefonas 312-891-3800.

x Marquette Parke ieškoma lietuvių moteris, kuri norėtų gyventi su vyresnio amž. asmenų pora. Skambint tel. 476-6772. (sk.)

x Ateitininkų namuose birželio 15 d. per Jonines buvo palikta Nikon 105 mm. „lens“. Turintieji žinių prašomi skambint tel. 852-1847. (sk.)

x Iš Hollywood, Floridos, automobiliu keliausiu Chicago liepos 1 d. Galui paimiti vieną ar du asmenis. Skambint tel. 305-987-3842. (sk.)

x Lietuvių dėmesiai. Buvusi Roger's dabar Roger's S & B Valykla persikėlė į 3009 West 63rd Street. (Tuoj į vakarus nuo Sacramento gatvės). Suzy, baigusi Hong-Kong siuvimo mokyklą, yra pataisymų specialistė. Darbas garantuotas, kainos labai prieinamos. Visi kviečiami įsitikinti. Valandos kasdien nuo 8 val. ryto iki 7 val. vak.; šeštadieniais nuo 8 - 5 p.p. Telefonas: 925-1008. (sk.)

Respublikonų tautybių suvažiavime Washington, D.C. Iš kairės: pirmasis tautybių pirmininkas ir steigėjas Laszlo Pasztor, Angelė Nelsienė iš Los Angeles, resp. partijos pirm. Frank Fahrenkopf, Dalia Bobelienė iš St. Petersburgo ir resp. tautybių pirm. Michael Sothiros.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

APIE 1941 M. LAIKINĄ VYRIAUSYBĘ

Birželio 9 d., sekmadienį, v.s. Onos Siliūnienės sodyboje, 6839 So. Rockwell, Chicagoje buvo susirinkę Chicago skautininkai bei skautininkės su šeimomis. Susitikimą gegužinę surengė Chicago Skautininkų, ių Ramovė, kuriai dabar pirmininkauja s. A. Ramanaušienė, jos valdyboje dirba skaut. Balzarienė, Lesnauškas, Rupinskas, Siliūnienė ir Stravinskienė.

A. Ramanaušienė atidarius pobūvį, s. Jelonienė padarė meninį įvadą ir pristatė prof. M. Mackevičių, kuris 1941 m. buvo Lietuvos laikinosios vyriausybės teisingumo ministras, o vėliau dirbo su gen. Kubiliūnu kaip Teisingumo tarėjas, 1940 m. suimtas bolševikų kalėjo Kaukazo kalėjime, o 1943-45 m. vokiečių kalintas Stutthof koncentracijos stovykloje. Svečias pasidalino savo atsiminimais apie laik. vyriausybę bei to laiko įvykius.

Lietuvių tauta, ruso okupanto žiaurumų, klastos ir apgaulingumo giliai pažeista, niekad nebuvo nustojiusi siekti atgauti Lietuvos valstybę nepriklausomybę. Padėtį gerai suprato pulk. K. Škirpa, Vokietijoje pradėjęs organizuoti Aktyvistų frontą, nes buvo aišku, kad karas tarp Vokietijos ir Sovietų yra neišvengiamas. Tam karui pridedėjus, visame krašte spontaniškai vyko sukilimas, kuris neturėjo jokios vienos vadovybės, bet vadovavosi viena ir ta pačia idėja: atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Sukilėliai, laikinoji vyriausybė siekė atgauti visą valstybę egzistavimą, siekė atstatyti nepriklausomą Lietuvos aparatą. Ne paslaptis, kad to karo pradžios dienomis krašte pasitaikė net neteisnumų ir pavienių asmenų keršto. To negalime pamiršti, bet tai vyko karo metu, kada Lietuva jau buvo netekusi tiek daug savo patriotų, Sovietų nužudytų, išvežtų.

Ar galima buvo apvaldyti spontaniškumą, užkardyti tada pasitaikiusius neteisnumus? Vargiai, nes pirmomis to karo dienomis nebuvo jokios jėgos, mūsų organizuotos, kuri būtų pajėgusi, ypač periferijose, sutramdyti įsisiūbavusias jėgas, kurios kai kur savivališkai bandė atkeršyti tikriems ar menamiems lietuvių skriaudėjams. Laikinoji vyriausybė įsakė visiems buvusiems Lietuvos pareigūnams, tarnautojams grįžti į savo senas, nepriklausomas Lietuvos meto darbo vietas, tačiau toji rekonstrukcija negalėjo įvykti vienos ar kelių dienų bėgyje. Iš naujo

besitvarkanti Vidaus reikalų ministerija neturėjo dar jėgos, o ir Teisingumo ministerija buvo bejėgė sutramdyti išsišokėlius. Juk ir pati Laikinoji vyriausybė buvo sudaryta net nesurinkus su pakviestais būti tos vyriausybės nariais ministreriais, kurių keli apie savo tas pareigas sužinojo tik iš radijo.

Pirmą posėdį laik. vyriausybė turėjo VI. 24 d. Nuo pat pirmos dienos vyriausybė dirbo išsijuosusi. Reikėjo ne tik sukomplektuoti ministerijų aparatą, panaikinti Sovietų įvestus potvarkius bei įstatymus, bet ir rūpintis, kad galimai greičiau pradėtų veikti visose vietose, apskirtyse valdžios bei savivaldybės įstaigos, mokyklos, kad naujas okupantas rastų veikiantį visą Lietuvos valstybės aparatą, o taip pat kuo skubiau likviduoti įvairių ginkluotų grupių suvalę bei terorą. Vokiečių karinė valdžia iš pat pradžiū nesiskaitė su vyriausybe, kas savaime sunkino vyriausybės darbą. Ta vyriausybė, kol ji buvo, Hitlerio paskirto, Lietuvos generalinio komisaro A. Rentelno išvaikyta, turėjo net 35 posėdžius. Visa tai vyko aršaus karo metu, kada vis labiau ryškėjo ir vokiečių planai Rytų atžvilgiu. Vyriausybė jokių iliuzijų neturėjo dėl naujo okupanto. Vokiečių bei žydų reikalai buvo išimti iš lietuviškų teismų kompetencijos, bet, vokiečių civilinės valdžios žinioje buvo tik viršūnės, o visas žemesnis aparatas Lietuvoje buvo lietuviškos savivaldos žinioje. Vyriausybė nesuspėjo ir nepajėgė įvykdyti visus savo užsimojimus visam valdžios aparatui atstatyti. Buvo sunkumų ir iš lietuvių pusės.

Vis stiprėjant naujo okupanto intervencijai vis labiau pasidarė būtina kuo daugiau išsaugoti savo žmonių Lietuvos turtus. Sukilimas buvo tautos valios pareiškimas, tad jis buvo nepriimtinas ne tik pasitraukusiam rusui, bet ir naujam okupantui vokiečiui.

MALONI VIEŠNAGĖ KRIAUCELIŪNŲ ŪKYJE

Lietuvių tauta savo vaišingumu yra pagarsėjusi nuo amžių. Visokiomis progomis lietuviams mėgdavo pasivaikinti: vestuvių, pabaigtuvių, laidotuvių, gimtadienių, vardadienių, krikštynų, visokių švenčių, net atlidų progomis. Svečias namuose buvo visuomet mylimas ir maloniai sutinkamas, net ir priešišaugioti savo žmonių Lietuvos turtus. Sukilimas buvo tautos valios pareiškimas, tad jis buvo nepriimtinas ne tik pasitraukusiam rusui, bet ir naujam okupantui vokiečiui.

Prof. M. Mackevičius daro pranešimą apie laikinąją Lietuvos vyriausybę.

Po diskusijų to pašnekesio prisiminimui pasakotojui buvo iteikta maža dovanėlė. Subuvimo proga Skautininkų Ramovės vardu buvo iteikta dovana s. I. Reginei už skautiško skyriaus „Drauge“ redagavimą. O s. Irenai ir Albertui Kereliams buvo perduota Lietuviškos Skautybės fondo dovana (dail. V. Igno paveikslas) už to fondo nepaprastai dosnų rėmimą.

„Oficialiai“ programai pasibaigus buvo trumpa meninė dalis ir, savaime suprantama, dainos, o taip pat pasivaikinimas. Apsilankė apie 45 skautin. bei svečių, kurių tarpe taip pat prof. dr. V. Srugienė ir prof. dr. V. Kelertienė. Gegužinė užtruko nuo 2 v. p.p. iki 8 v. vakaro, nes ir oras buvo žavėtinas.

J. Dainauskas

JAV

Lietuvos Vyčių metinis seimas šiemet bus rugpjūčio 8 - 11 dienomis New Haven, Conn. Vaziuoją privačiai turi pranešti Adelei Daudzikas 718-544-1787, kad būtų įrašyti į atstovų sąrašą.

Jaunimo metus paskelbė Jungtinės Tautos ir juos jungiasi įvairios tautybės ir organizacijos. Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos valdyba jaunimo metus rengiasi paminėti rugsėjo 15 d. Brooklyno Kul-

tūros Židinyje. Jos kviečia ir jaunimo organizacijų atstovus dalyvauti šiame minėjime.

New Yorko Pace universitetas davė lietuvių kalbos užskaitus Audronei Lukoševičiūtei, Astrai Lukoševičiūtei ir Andriui Adams. Jie išlaikė specialius egzaminus pas šio universiteto profesore dr. Aldoną Šlepetytę-Janačienę. Toks lietuvių kalbos pripažinimas yra laimėjimas visų lietuvių, nes šiame universitete studijuoja 30,000 studentų.

Aušros Vartų parapija New Yorko mieste nupirko vitražus buvusios Angelų Karalienės lietuvių parapijos bažnyčios, kuri dabar pavesta ispaniškai kalbantiems. Vitražai yra sukurti Vyt. K. Jonyno ir jų yra dešimt. Jie bus išstatyti Aušros Vartų parapijos bažnyčios languose. Kiekvienas vitražas kainuoja po 500 dol. Parapičiai, nors yra išsisklaidę, remia klebono kun. Vyt. Palubinsko užmojį. Ši parapija šių metų lapkričio 17 d. mini savo 80 metų gyvavimo sukaktį.

Stud. Marius Katilius-Boydston vadovaus sporto programai Lietuvių k. mės jaunimo stovykloje, Dainavoje, nuo rugp. 11 d. iki rugpj. 18 d.

IS ARTI IR TOLI

KANADOJE

Prisikėlimo par. bažnyčioje vysk. Paulius Baltakis suteikė 21 jaunuoliui Suvirtinimo sakramentą. Ta proga pagiedojo solo J. Sriubiskienė, V. Verikaitis ir A. Simanavičius. Akompanavo L. Marcinkutė. Visi menininkai yra iš Toronto.

Hamiltono lietuvių choras „Aidas“ birželio 8 d. paminėjo savo veiklos 15 metų sukaktį. Ta proga padainavo iš Clevelando vyrų vienetas „Uzdainuokim“, vadovaujamas A. Bielskaus. Taip pat programą atliko „Aidas“, vadovaujamas muz. J. Govėdo, o solo padainavo V. Verikaitis. Po koncerto šokiams grojo „Aido“ orkestras.

Motinos diena buvo atšvieta Wancouverio lietuvių bendruomenėje. Programai vadovavo N. Venckutė, kalbas pasakė L. Maciejauskienė lietuviškai ir I. Rogers angliškai. Seniausios motinos S. Milišienė, J. Andersonienė, A. Jurksaitienė ir K. Smilgienė buvo pagerbtos. Seattle tautinių šokių grupė, vadovaujama Z. Petkienės, pašoko lietuvių choras, vadovaujamas V. Malerienės, padainavo lietuviškų dainų, o V. Malerienė su L. Maciejauskiene dar padainavo duetą. Eilėraščių padėklamavo E. Gumbelevičienė, V. Malerienė ir L. Maciejauskienė. Visiems padėjo L. Maciejauskienė, ypač Z. Petkienė iš Seattle ir V. Malerienė.

Juozių Jagėlai, gyvenančiam Toronto, birželio 11 d. suėjo 90 metų amžiaus. Jis yra gimęs 1895 m. birželio 11 d. Gumabakių km., Papilės valsč., Šiaulių apskr. Visą gyvenimą yra mėgėjęs teatrinių vaidinimų, režisūros, nors dirbo geležinkelyje. Vaidino jau „Vilkolakėje“, Lietuvos teatro pradininke Juozas ir Stefa Laurinavičiūtė Jagėlai yra išauginę sūnų ir dukterį, kurie yra sukūrę savo šeimas.

„Lito“ valdyba Montrealyje pasiskirstė pareigomis: pirm. A. Klucius, vicepirm. R. Pocauskaitė Rudinskienė, sekr. A. Drešerienė, nariai - Br. Bulota, J. Bernotas, H. Dauderis ir V. Rudinskas, kredito komisijos pirm. V. Piečaitis, sekr. J. Kibirktis, narys J. Adomonis. Revizijos komisiją sudaro pirm. R. Bernotas, sekr. B. Staškevičius, narys J. Šiaučilia.

Marija Ročkuvienė